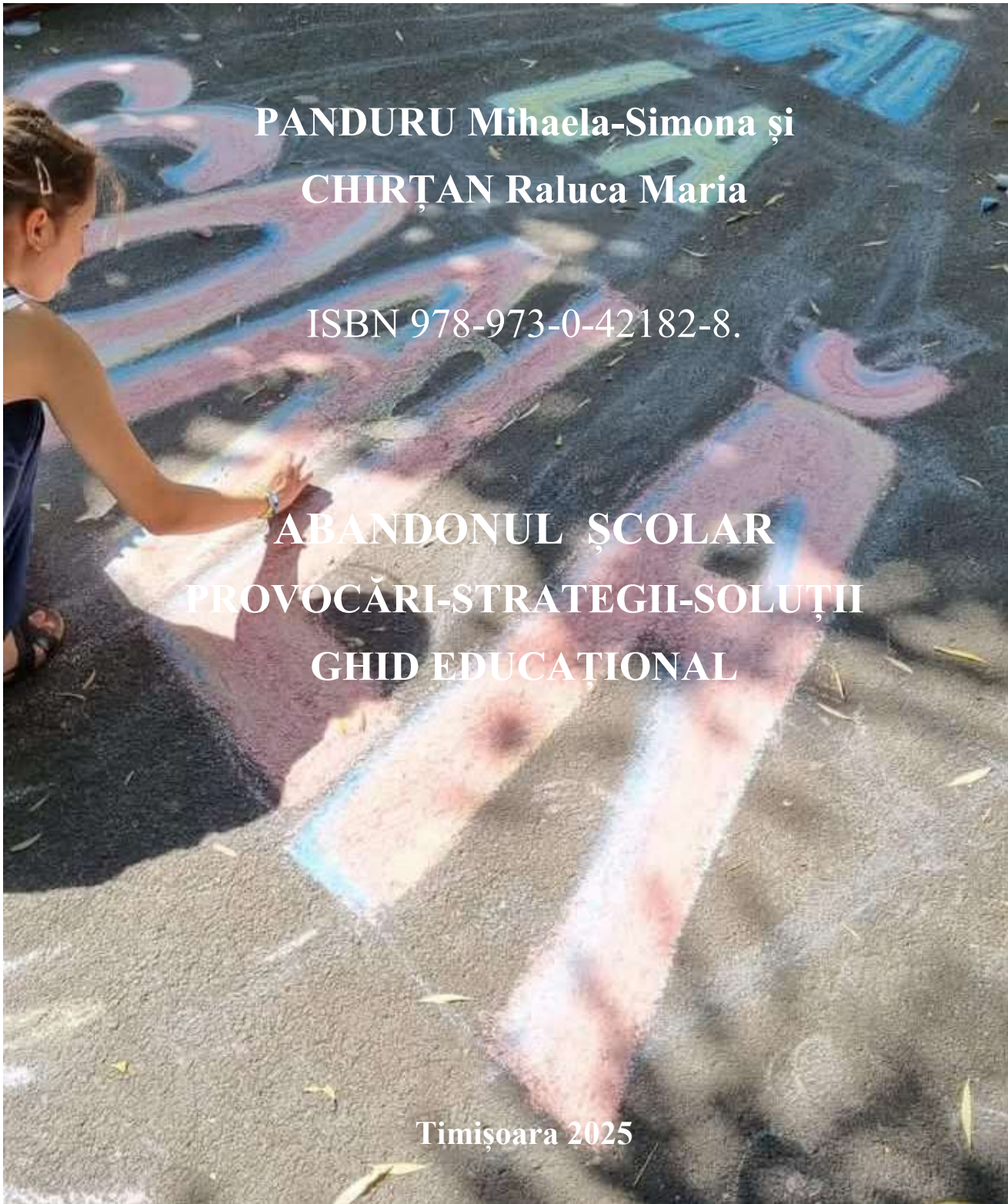

**PANDURU Mihaela-Simona și
CHIRȚAN Raluca Maria**

ISBN 978-973-0-42182-8.

**ABANDONUL ȘCOLAR
PROVOCĂRI-STRATEGII-SOLUȚII
GHID EDUCAȚIONAL**

Timișoara 2025

Coordonatori,
PANDURU Mihaela-Simona și
CHIRȚAN Raluca Maria

ISBN 978-973-0-42182-8.

ABANDONUL ȘCOLAR
PROVOCĂRI-STRATEGII-SOLUȚII
GHID EDUCAȚIONAL

Timișoara 2025

Autori:

Specialiști din CJRAE în școli:

Prof. consilier școlar, Maria Slatină,

Prof. consilier școlar, Mariana Cosmina Nicoraș

Prof. consilier școlar, Raluca Maria Chirțan,

Prof. consilier școlar, Cristina-Marinela Curea

Prof. consilier școlar, Monica Delia Chirițoiu

Prof. consilier școlar, Ana-Maria Mihăilă

Prof. consilier școlar, Floarea Gabriela Nemeth

Prof. consilier școlar, Mihaela-Simona Panduru

Prof. consilier școlar, Anca Roman

Prof. consilier școlar, Natalia Ana Silaș

Profesori:

Prof. Mariana Gabriela Nica

Prof. dr. Ioan Bugnarug

Specialiști din comunitate:

Inspector superior DGASPC, Smaranda Marcu

Inspector ANITP, Ana Maria Cordun

Șef servicii DAS, Bianca Făniță

Comisar șef de poliție penitenciară, Lavinia Cornoiau (material furnizat de persoană privată de libertate)

Design copertă:

realizat de elevii Școlii Gimnaziale nr. 19 Avram Iancu, Timișoara în parteneriat cu elevii de la Liceul de Arte Plastice Timișoara, îndrumați de prof. Maria Victoria Crista, prof. Denisa Elena Borlean și prof. Anca Delia Gyemant

Cuprins

Introducere.....	pag.4
Bullying-ul în rândul elevilor cu cerințe educaționale speciale.....	pag.9
Factori determinanți ai abandonului școlar.....	pag.14
Abandonul școlar - modalități de intervenție.....	pag.17
Strategii eficiente de prevenire și intervenție în abandonul școlar.....	pag.21
Reducerea abandonului școlar.....	pag.26
Proiectul Erasmus+ „STREAM this TEAM”.....	pag.28
„Călătoria lui Madeline Finn: Descoperirea Bucuriei în Citire”.....	pag.31
Relații cognitive iraționale-tulburări emoționale.....	pag.34
Riscuri în mediul online.....	pag.40
Rolul voluntariatului, drumețiilor în prevenirea abandonului școlar.....	pag.41
Abandonul școlar– între prevenție și intervenție.....	pag.48
Prezentare servicii DAS MT.....	pag.52
Alegeri greșite – poveste dramatică de viață.....	pag.56
Metode și strategii pentru reeducarea și integrarea minorului delincvent.....	pag.58
Parteneriat educațional Hai la Școală!.....	pag.62
Lucrări ale copiilor din concursurile Hai la Școală!.....	pag.69

Abandonul școlar

Director CJRAE Timiș: Slatină Maria

*„Educația este cea mai puternică armă
pe care o putem folosi pentru a schimba lumea.”
(Nelson Mandela)*

Abandonul școlar se referă la situațiile de renunțare la continuarea studiilor, retragere și/sau părăsirea școlii de către copii din cauze socio-culturale și/sau cauze determinate de incapacități instituționale, înainte de a obține o calificare sau o pregătire profesională completă. Abandonul școlar reprezintă o problemă gravă cu care se confruntă societatea contemporană; școala a ajuns să fie abandonată, înainte de toate, pentru că în ziua de azi nu contează în ierarhii, nu e percepută ca valoare în sine; atât copiii, cât și elevii nu mai consideră școala un viitor.

Efectele abandonului școlar demonstrează că acest tip de conduită este considerat deosebit de grav. Mai întâi, cei care abandonează școala nu au nici calificarea profesională indispensabilă integrării socio-economice, nici formația morală și civică necesară exercitării rolului de părinte și celui de cetățean al unei comunități.

În al doilea rând, neavând o calificare, cei care abandonează școala sunt viitorii șomeri și reprezintă, pe termen mediu și lung, o sursă de dificultăți sociale și de pierderi, care depășesc investiția cerută de formarea inițială.

Pentru o mai bună intervenție se propune realizarea unui program care să urmărească dezvoltarea competențelor cadrelor didactice de lucru în echipă și de folosire a planificării strategice în vederea identificării factorilor care ar favoriza apariția unor astfel de situații de risc la nivelul școlii, pentru prevenirea și, în ultimă instanță, pentru rezolvarea unor situații de criză cu efect de abandon școlar. Pentru a putea reduce numărul elevilor cu abandon școlar este indicat să se identifice cauzele acestui fenomen, cum ar fi:

- Școlile din zonele defavorizate sunt caracterizate de izolare, sărăcie și lipsa oportunităților de succes socio-profesional pentru absolvenți. Lipsiți de motivație, mulți dintre elevii claselor gimnaziale renunță în primii ani de studiu, rămânând să dea o mână de ajutor în gospodăriile proprii sau chiar muncind ca zilieri la oamenii mai avuți din satele respective.
- Sărăcia comunităților din zonele defavorizate limitează posibilitățile părinților de a oferi copiilor resursele necesare educației.
- Această stare provoacă deseori exploatarea copiilor prin muncă de către părinți.
- Lipsa interesului pentru școală se explică prin presiunile de ordin economic, prin dezamăgirile personale ale părinților și prin lipsa de cultură a comunității care poate fi susceptibilă față de instituțiile formale.

Aceste cauze ar putea fi eliminate prin orientarea fondurilor disponibile spre școlile din asemenea zone, prin stabilirea unor legături cu centre de instruire existente, prin asigurarea unei infrastructuri care să asigure transportul elevilor, dar și asigurarea hranei pentru elevi care au domiciliul la distanțe mari de școală.

- De asemenea, este menționată aprecierea (fără vreo susținere) potrivit căreia, în mediul rural, abandonul școlar crește iarna „în condițiile lipsei de subsistență” și din cauza „lipsei hranei sau îmbrăcăminte necesare”. E o simplă părere fără cunoașterea generală a realității. Pe de altă parte, încălzirea vremii, crearea condițiilor naturale de practicare a unor îndeletniciri îi fac pe copii să-și urmeze părinții la muncă, abandonând școală.
- Cultura de origine a elevilor – cercetările din domeniul educațional au relevat faptul că mediul socio-cultural de proveniență al elevilor este una dintre cele mai importante variabile în reușita sau eșecul școlar și profesional al elevului.
Este foarte importantă atitudinea familiei în raport cu școală. Există și cazuri în care părinții încurajează să încalce normele valorilor școlare prin atitudinea lor față de școală. Ca forme principale de manifestare a deviației școlare putem aminti ca fiind mai grave din punct de vedere social și comportamental: fuga de la școală, absenteismul, abandonul școlar, vandalismul, conduitele violente, toxicomania, copiatul și suicidul.

Cunoașterea acestor atitudini și identificarea surselor de posibile tensiuni sau blocaje manifestate în raport cu cariera școlară a tinerilor

- constituie un factor important în prevenirea abandonurilor. Elevii au fost încurajați și de atitudinea părinților pentru care cartea nu mai reprezintă o prioritate, nici garanția asigurării unui loc de muncă. Mai mult, emigrarea forței de muncă îi afectează tot mai tare pe elevi, care fie că-și urmează părinții, fie sunt lăsați în grija unor rude sau cunoștințe apropiate care se ocupă superficial de situația școlară a copiilor.
- Climatul familial are un rol hotărâtor în cauzele de abandon școlar. Astfel, dezorganizarea vieții de familie, consecință a divorțului, climatul familial conflictual și imoral, excesiv de permisiv, divergența metodelor educative și lipsa de autoritate a părinților, atitudinea rece, indiferentă sau, dimpotrivă, tiranică a acestora sunt alte câteva aspecte care conduc spre abandonul școlar.
- Factori de natură socială și economică cum ar fi: crize politice, economice, sociale și morale, prăbușirea sistemului de protecție socială, confuzia sau absența unor norme sau valori sunt alte cauze care conduc la dezorientarea elevilor, îndepărtarea lor de mediul educațional și, în final, abandon școlar.
- Factorii de natură educațională: insubordonare față de normele și regulile școlare, chiul, absentism, repetenție, motivații și interese slabe în raport cu școala, greșelile dascălilor (de atitudine și relaționare, competența profesională, autoritate morală) au și ei un rol important în apariția fenomenului de abandon școlar.
- Anturajul de proastă calitate debusolează elevii cu un psihic labil datorat unor carențe din copilărie; dorința de a scăpa de sub tutela educațională sau familială, dorința de a capta obiecte, haine sau mâncare prin căi ocolite, necurate reprezintă cauze pentru care elevul abandonează școala. Anturajul reprezintă un factor negativ în viața elevului; el poate să-l determine pe elev să fumeze, să consume băuturi alcoolice, să consume droguri, să fure sau chiar să chiulească de la școală.

Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Timiș a elaborat un studiu privind cauzele abandonului școlar și a riscului de abandon școlar la nivelul județului Timiș.. Din datele studiului sunt evidențiate următoarele aspecte:

➤ **Cauzele abandonului școlar :**

-la nivelul învățământului primar, cauzele cele mai des întâlnite, sunt: absențe multiple, lipsa interesului părinților față de educația elevilor;

-la nivelul învățământului gimnazial, cauzele cele mai des întâlnite sunt: absențe multiple, lipsa interesului părinților față de educația elevilor, dificultăți de învățare și repetenția în anii anteriori;

- la nivelul învățământului liceal, ciclul inferior, cauzele cele mai des întâlnite sunt: absențe multiple; situație de repetenție în anii școlari anteriori;

-la nivelul ciclului profesional și profesional dual, cauzele cele mai des întâlnite sunt: absențe multiple, lipsa interesului părinților față de educația elevilor, dificultăți materiale și de învățare, anturajul negativ;

➤ **Cauzele riscului de abandon școlar :**

- la nivelul învățământului primar, cauzele cele mai des întâlnite, sunt: absențe multiple, lipsa interesului părinților față de educația elevilor, dificultăți materiale;

- la nivelul învățământului gimnazial, cauzele cele mai des întâlnite sunt: absențe multiple, lipsa interesului părinților față de educația elevilor, dificultăți materiale și de învățare;

- la nivelul învățământului liceal, ciclul inferior, cauzele cele mai des întâlnite sunt: absențe multiple, lipsa interesului părinților față de educația elevilor, dificultăți materiale și de învățare;

Pentru a preveni și combate acest fenomen trebuie elaborate programe de prevenire a abandonului școlar. Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

- identificarea elevilor aflați în abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul învățământului guvernamental de zi;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.

În măsura în care aceste obiective vor fi îndeplinite, abandonul școlar nu va mai reprezenta un pericol imediat de abandon, fiind urmărite în cadrul unui program de prevenție bine organizat, ce se desfășoară pe o perioadă foarte îndelungată. Se impun măsuri de prevenire a abandonului școlar:

- psiho-pedagogice și psiho-sociologice – care urmăresc cultivarea unor relații interpersonale adecvate pentru realizarea unei inserții socio-familiale pozitive;
 - socio-profesionale – ele decurg din măsurile psiho-pedagogice și psiho-sociale;
 - psihiatrice – depistarea precoce a minorilor cu diferite probleme caracteriale, comportamentale, emoționale, tendințe agresive;
 - juridico-sociale –
- aceste măsuri permit creșterea gradului de influențare socială prin popularizarea legilor și prin propaganda juridică, în general.

În cadrul învățământului preșcolar, educatoarea are, de asemenea, un rol decisiv în formarea conceptului despre școală a copiilor preșcolari – viitori școlari. Rolul acesteia este nu numai de a-i informa cu privire la școală, ci și de a-i face să conștientizeze importanța pe care o deține școala în viața unui individ.

Un alt element în combaterea abandonului școlar este participarea tuturor copiilor la programul educativ, fiecare după forța și posibilitățile sale. Copiii sunt diferiți, capacitățile lor sunt diferite, gradul lor de adaptare și percepere este diferit, dar în grupul de la grădiniță fiecare poate avea un loc, un statut, un rol și o valoare, fapt ce îi determină să îndrăgească mediul școlar. Evaluarea pe care o poate face educatoarea se referă la competențele și capacitățile educaționale ale fiecărui copil. Trebuie plecat de la premisa că fiecare copil are valoare și este unic și că fiecare copil poate învăța, indiferent de nevoile lui sociale. Pentru o mai bună prevenire a abandonului școlar trebuie cunoscute aptitudinile și nevoile fiecărui copil integrat în sistemul de educație fie el de religie sau etnie diferită față de restul copiilor.

Educația pentru toți este o nevoie a epocii noastre. Depinde de fiecare cadru didactic în parte, de responsabilitatea și implicarea tuturor ca ea să devină o realitate din care fiecare să învețe și să se dezvolte și să nu uităm că educația depinde foarte mult de familie.

Bibliografie:

Clerget, Stephane, (2008), Criza adolescenței, Editura Trei, București.

Moisin, Anton, (2007), Arta educării copiilor și adolescenților în familie și în școală, Editura Didactică și Pedagogică, București.

Tatu, Cornelia, Suport de curs: Consiliere școlară (2009).

Bullying-ul în rândul elevilor cu cerințe educaționale speciale – o provocare actuală pentru mediul școlar incluziv

Nicoraș Mariana Cosmina,
Coordonator SCSP, CJRAE Timiș

Educația incluzivă reprezintă un ideal educațional fundamental al secolului XXI, care promovează accesul egal la învățare pentru toți elevii, indiferent de particularitățile lor individuale – cognitive, emoționale, sociale sau fizice. Ea presupune nu doar integrarea fizică a elevilor cu cerințe educaționale speciale (CES) în clasele obișnuite, ci și construirea unui climat educațional bazat pe acceptare, empatie, respect reciproc și valorizarea diversității.

În ciuda eforturilor legislative și instituționale care susțin incluziunea, realitatea din școli este adesea marcată de bariere subtile sau explicite care împiedică participarea deplină a elevilor CES. Unul dintre cele mai grave fenomene care amenință reușita educației incluzive este **bullying-ul** – o formă de violență psihologică și socială manifestată prin comportamente de intimidare, excludere, umilire sau agresiune verbală, fizică ori relațională.

Elevii cu CES se regăsesc frecvent în postura de victime ale bullying-ului, tocmai din cauza vulnerabilităților lor specifice: dificultăți de comunicare, comportamente atipice, nevoi educaționale speciale sau lipsa abilităților sociale de apărare. De cele mai multe ori, colegii nu înțeleg aceste diferențe, iar lipsa de sensibilizare și de educație socio-emoțională îi face să reacționeze cu respingere, ironie sau chiar ostilitate.

Stigmatizarea acestor elevi este amplificată, din păcate, și de o serie de carențe în formarea cadrelor didactice. Mulți profesori nu au fost pregătiți să gestioneze diversitatea din clasă, nu cunosc tehnici eficiente de incluziune sau se simt depășiți de complexitatea nevoilor elevilor CES. În absența unei culturi școlare bazate pe echitate și în lipsa unei intervenții sistematice, bullying-ul riscă să devină o formă de violență „normalizată” în rândul copiilor, cu efecte pe termen lung asupra dezvoltării psihoemoționale a victimelor.

Această lucrare pornește de la realitățile observate în practica psihopedagogică și își propune să aducă în atenție implicațiile bullying-ului asupra elevilor cu CES, oferind totodată un cadru de reflecție și acțiune pentru cadrele didactice, părinți, consilieri școlari și alți actori educaționali implicați.

Fenomenul bullying-ului capătă valențe particulare atunci când victima este un copil cu cerințe educaționale speciale. Studiile internaționale (inclusiv cele realizate de organizații precum UNICEF, UNESCO sau Consorțiul pentru Prevenirea Bullying-ului) au evidențiat o corelație puternică între dizabilitate și probabilitatea de a fi victimizat în mediul școlar. Elevii care prezintă dizabilități cognitive ușoare, tulburări din spectrul autist, ADHD, tulburări de limbaj sau dificultăți de învățare sunt de două până la trei ori mai expuși riscului de a fi ținta agresiunilor constante ale colegilor.

Acești elevi sunt percepuți drept „diferiți” sau „nepotriviți” în raport cu normele sociale impuse de grupul de egali, iar această percepție generează distanțare, etichetare și, în multe cazuri, respingere. Vulnerabilitățile lor specifice – dificultățile în exprimarea verbală, lipsa înțelegerii nuanțelor sociale, comportamentele neconforme (uneori repetitive sau rigide), dar și toleranța redusă la frustrare – devin elemente exploatare de agresori în mod repetat. În plus, lipsa abilităților de apărare sau de solicitare de sprijin face ca acești copii să nu denunțe abuzurile, perpetuând astfel fenomenul în tăcere.

Pe de altă parte, agresorii în contextul bullying-ului direcționat către elevii CES prezintă propriul profil psihologic și comportamental. Aceștia sunt adesea elevi care manifestă o nevoie crescută de control și dominanță asupra celorlalți, prezintă un nivel redus de empatie și compasiune, provin din medii în care comportamentele agresive sunt tolerate sau chiar încurajate și doresc să obțină statut și popularitate în grup, apelând la umilirea celor vulnerabili pentru a-și întări poziția.

Un alt aspect esențial îl reprezintă rolul grupului de martori. În multe cazuri, bullying-ul este amplificat sau întreținut de pasivitatea colegilor care asistă fără să intervină. În lipsa unei culturi școlare centrate pe sprijin reciproc și solidaritate, comportamentul agresiv devine un instrument de putere și validare socială, iar victimele rămân izolate.

Înțelegerea profundă a acestor caracteristici este fundamentală pentru elaborarea unor strategii eficiente de intervenție. Identificarea timpurie a comportamentelor de tip bullying, formarea empatiei la nivel de grup și promovarea incluziunii ca valoare esențială pot contribui semnificativ la diminuarea acestor manifestări și la crearea unui climat școlar sigur pentru toți copiii, fără excepție.

Impactul bullying-ului asupra elevilor cu cerințe educaționale speciale este profund și, adesea, cu efecte pe termen lung, atât în plan emoțional, cât și educațional.

Dincolo de suferința vizibilă pe moment, victimizarea repetată determină un sentiment generalizat de nesiguranță, frică și lipsă de valoare personală. Copiii încep să interiorizeze mesajele negative primite din partea colegilor, ajungând să creadă că nu sunt demni de respect, prietenie sau apartenență.

Consecințele psihologice sunt multiple și severe. Apar frecvent simptome de anxietate, depresie, izolare socială, scăderea stimei de sine și un sentiment de neputință generalizată. Unii copii evită școala, simțindu-se în pericol, iar absențele repetate conduc la decalaje în învățare și dificultăți de adaptare școlară. În cazurile cele mai grave, expunerea îndelungată la comportamente de intimidare și umilire poate conduce la dezvoltarea tulburărilor afective, la autoagresiune sau chiar la tentative de suicid.

Consecințele nu se limitează, însă, doar la nivelul individual al victimelor. Bullying-ul afectează în mod negativ întregul climat școlar. Clasele în care fenomenul este prezent devin spații dominate de tensiune, lipsă de încredere și frică. Elevii martori pot trăi conflicte morale, anxietate de anticipare sau teamă de a deveni, la rândul lor, ținte. Profesorii pot resimți epuizare emoțională și neputință în fața unor situații care par a scăpa controlului pedagogic.

În acest context, școala riscă să devină un mediu de excluziune în locul celui care ar trebui să asigure dezvoltarea armonioasă a fiecărui elev. Construcția unei comunități educaționale autentice, bazate pe valori precum empatia, respectul și responsabilitatea, este imposibilă în lipsa unei strategii ferme și coerente de prevenire și combatere a bullying-ului. Numai printr-un efort colectiv și conștient putem transforma școala într-un spațiu sigur și incluziv, unde toți copiii – inclusiv cei cu CES – să fie ascultați, protejați și valorizați.

Combaterea bullying-ului, în special atunci când vizează elevii cu cerințe educaționale speciale, presupune un demers complex, care trebuie abordat din mai multe direcții – educațională, psihologică și comunitară. Eficiența unei intervenții depinde de coerența și continuitatea acțiunilor, dar și de implicarea tuturor actorilor educaționali: elevi, profesori, părinți, consilieri și factori de decizie.

La nivel de clasă, este esențială implementarea unor activități sistematice de dezvoltare a empatiei, toleranței și abilităților sociale. Orele de consiliere școlară sau dirigiențe pot deveni spații valoroase în care elevii învață să înțeleagă diferențele dintre oameni, să respecte unicitatea fiecăruia și să coopereze într-un mod sănătos. Activitățile centrate pe jocuri de rol, dezbateri tematice și proiecte colective contribuie la formarea unei culturi de grup bazate pe sprijin reciproc și solidaritate.

În același timp, cadrele didactice au un rol esențial în prevenirea bullying-ului. Formarea continuă a profesorilor, prin participarea la cursuri, workshop-uri sau grupuri de lucru dedicate problematicii incluziunii și gestionării conflictelor, poate contribui semnificativ la identificarea timpurie a cazurilor de intimidare și la aplicarea unor intervenții eficiente. Profesorii care cunosc și recunosc semnele de bullying vor putea interveni cu promptitudine, limitând escaladarea comportamentelor agresive și oferind suport atât victimelor, cât și agresorilor.

Prevenția și intervenția eficientă presupun, de asemenea, o colaborare strânsă între școală, familie și comunitate. Părinții trebuie implicați în activitățile educaționale și informați cu privire la riscurile asociate bullying-ului, pentru a putea susține, acasă, valorile promovate în școală. Totodată, comunitatea locală – prin specialiști, ONG-uri, centre de asistență psihopedagogică – poate contribui la dezvoltarea unor proiecte și campanii de conștientizare cu impact real.

Un alt pilon esențial al intervenției îl reprezintă sprijinul psihologic individualizat. Victimele bullying-ului au nevoie de consiliere pentru a-și reconstrui stima de sine, pentru a-și gestiona traumele emoționale și pentru a-și redobândi încrederea în relațiile sociale. În egală măsură, este importantă intervenția și în cazul agresorilor, care, adesea, ascund propriile insecurități sau traume personale în spatele unui comportament de dominare. Prin consiliere și educație comportamentală, acești elevi pot învăța să-și gestioneze emoțiile și să relaționeze într-un mod asertiv și respectuos.

Prin aplicarea acestor strategii integrate, școala poate deveni un spațiu în care incluziunea nu este doar o normă impusă de politici educaționale, ci o realitate trăită în fiecare zi – una în care toți copiii sunt susținuți, ascultați și protejați.

Bullying-ul îndreptat împotriva elevilor cu cerințe educaționale speciale rămâne una dintre cele mai dificile și sensibile provocări ale sistemului educațional contemporan. Complexitatea acestui fenomen nu rezidă doar în formele multiple prin care se manifestă, ci și în cauzele profunde care îl alimentează – prejudecăți sociale, lipsă de educație emoțională, deficit de empatie și, uneori, neglijență instituțională.

Pentru ca educația incluzivă să fie un proces autentic și nu doar o formulare teoretică în documentele oficiale, este nevoie de o schimbare de paradigmă la toate nivelurile sistemului educațional.

Școlile trebuie să devină spații sigure, în care diversitatea să fie înțeleasă, acceptată și valorificată. Cadrele didactice au nevoie de sprijin real și formare continuă pentru a gestiona clase din ce în ce mai eterogene, iar părinții trebuie integrați în dialogul educațional, nu ținându-i la marginea lui.

În calitate de profesori consilieri, avem un rol esențial în acest proces. Suntem puntea între copil și școală, între elev și adultul care îl ghidează, între suferință și vindecare. Avem datoria de a susține elevii vulnerabili, de a interveni prompt în fața oricărei forme de abuz și de a educa toți copiii – nu doar în sens academic, ci și în spiritul valorilor care le vor călăuzi caracterul: respectul, echitatea, solidaritatea.

Numai printr-un efort colectiv, consecvent și conștient putem construi o cultură școlară bazată pe incluziune și bunăstare emoțională. A transforma școala într-un spațiu al siguranței, în care fiecare copil este protejat și valorizat, nu este doar o opțiune profesională, ci o responsabilitate morală.

Bibliografie:

1. Salvați Copiii România. (2022). *Studiu privind fenomenul de bullying în școli*. București.
2. UNICEF. (2021). *Educația incluzivă: ghid pentru practicieni*.
3. Olweus, D. (1993). *Bullying at School: What We Know and What We Can Do*. Blackwell Publishing.
4. Mureșan, V. (2020). *Psihopedagogia copilului cu CES*. Editura Polirom.
5. Legea Educației Naționale nr. 1/2011 – actualizată.
6. Avram, E., & Rusu, A. (2016). *Psihologia dezvoltării. Etapele vieții*. Editura Trei.
7. Smith, P. K., & Sharp, S. (1994). *School Bullying: Insights and Perspectives*. Routledge.
8. Rose, C. A., Espelage, D. L., & Monda-Amaya, L.E. (2009). *Bullying and Students with Disabilities: Examination of Disability Status and Educational Placement*. *School Psychology Review*, 38, 413–428.
9. Staiculescu, S. M. (2017). *Prevenirea violenței în școală. Modele de intervenție psihosocială*. Editura Universitară.
10. O'Moore, A. M. (2010). *Understanding School Bullying: A Guide for Parents and Teachers*. Veritas.
11. Dobrea, A., & Gherghin, C. (2021). *Tulburările de comportament la copii și adolescenți*. Editura ASCR.
12. Popovici, D. V. (2019). *Consilierea psihopedagogică a elevilor cu tulburări de comportament*. Editura Didactică și Pedagogică.
13. Espelage, D. L., & Swearer, S. M. (Eds.). (2011). *Bullying in North American Schools: A Social-Ecological Perspective on Prevention and Intervention*. Routledge.
14. World Health Organization. (2020). *Global Status Report on Preventing Violence Against Children*. Geneva.
15. Vlad, S. (2020). *Educația incluzivă între deziderat și realitate*. Editura Universității din Oradea.

FACTORI DETERMINANȚI AI ABANDONULUI ȘCOLAR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR

Prof. consilier școlar Roman Anca

CJRAE Timiș - Școala Gimnazială nr 12, Timișoara

Abandonul școlar este definit ca încetarea frecventării cursurilor școlare de către un elev înainte de finalizarea învățământului obligatoriu, fiind un fenomen complex cu implicații sociale, economice și educaționale majore. În contextul societății contemporane, caracterizate printr-o dinamică accelerată a pieței muncii și accentuarea inegalităților sociale, acest fenomen capătă valori tot mai ample și mai critice. Astfel, în cele ce urmează vom analiza principalii factori care contribuie la părăsirea timpurie a școlii în rândul elevilor din învățământul preuniversitar, prezentând totodată și câteva exemple de soluții care pot preveni abandonul școlar în rândul elevilor.

Conform datelor Eurostat, România înregistrează unele dintre cele mai ridicate rate de abandon școlar timpuriu din Uniunea Europeană. În acest sens abordările teoretice asupra abandonului școlar se concentrează, în principal, pe următorii trei factori determinanți:

FACTORII INDIVIDUALI

Nivelul scăzut de motivație școlară, dificultățile de învățare, tulburările comportamentale și lipsa suportului emoțional, sunt câteva dintre determinantele abandonului școlar. Lipsa voinței, nivelul scăzut al aspirațiilor, intereselor, motivației, insuficienta dezvoltare a capacității de operare a gândirii etc., pot avea efecte negative asupra activității școlare a elevului, asupra rezultatelor muncii sale și implicit asupra randamentului școlar. De asemenea, etichetările ca „elev slab”, „elev rău” duc la scăderea stimei de sine, la scăderea încrederii în propriile forțe cât și în persoanele ce îl înconjoară. În aceste condiții, din cauza lipsei resurselor necesare pentru a depăși aceste dificultăți, copiii cu risc de abandon școlar caută să iasă în evidență, adeseori, prin adoptarea unor comportamente deviante.

FACTORII FAMILIALI

Această capacitatea personală a elevului de a reacționa, resursele sale personale, și calitatea schemelor de adaptare este strâns legată de prezența sau lipsa părinților în viața copilului.

Dacă un copil a trăit într-un mediu familial sănătos, în care prezența ambilor părinți este cotidiană, atunci se consideră că dezvoltarea copilului va avea un decurs normal. Lipsa figurii materne sau paterne din viața unui copil poate afecta negativ dezvoltarea acestuia. Consecințele lipsei părinților, deopotrivă psiho-emoționale și sociale, sunt agravate de problemele financiare, care determină mulți părinți să plece la muncă în străinătate, în încercarea de a oferi copiilor lor un viitor mai bun. De cele mai multe ori, cei mici rămân în grija bunicilor sau altor rude, care, oricât de mult ar încerca, nu pot suplini absența părinților.

FACTORII INSTITUȚIONALI

Calitatea actului educațional, relația profesor–elev, suprasolicitarea personalului didactic și lipsa programelor de sprijin sunt elemente care conduc spre creșterea nivelului abandonului școlar. Lipsa asigurării unui mediu școlar incluziv și slaba dezvoltare a măsurilor de sprijin în funcție de nevoile specifice ale elevilor, conduc spre o menținere scăzută a acestora în școli, ceea ce, pe termen mediu și lung influențează negativ atât accesul la un nivel de educație superior și pe piața muncii, cât și reușita integrării lor profesionale și sociale.

Pornind de la acești factori putem afirma că reducerea abandonului școlar presupune o abordare integrată, care să combine intervențiile la nivel educațional, social și economic. Acest fenomen poate fi combătut prin dezvoltarea unor politici publice centrate pe incluziunea educațională, sprijin școlar suplimentar în funcție de nevoile copiilor, formarea continuă a cadrelor didactice în domeniul psihoeducației, dezvoltarea în școală a unor activități de socializare și de petrecere a timpului liber, sprijin material, emotional și juridic pentru copii care provin din familiile defavorizate și nu în ultimul rând prin implicarea activă a comunității locale.

În concluzie, putem afirma că abandonul școlar reprezintă o problemă majoră cu efecte pe termen lung asupra întregii societăți: șanse reduse pe piața muncii, risc crescut de excluziune socială, perpetuarea cercului sărăciei, însă pentru a combate acest fenomen, este esențial un efort comun între școală, familie și instituțiile statului, prin măsuri de sprijin educațional, consiliere și intervenții sociale eficiente.

BIBLIOGRAFIE

ABANDONUL ȘCOLAR DE LA PREVENȚIE, LA INTERVENȚIE VOL. 1 –

2023, Georgian Dumitrescu, Editura Arabela

MANAGEMENT EDUCAȚIONAL: PROFILAXIA ABSENTEISMULUI ȘI

ABANDONULUI ȘCOLAR, Mihaela Băsu, Gabriela Nedelcu Teodorescu, Editura

Didactica

<https://ec.europa.eu/eurostat>

<https://www.salvaticopiii.ro/ce-facem/educatie/prevenirea-abandonului-scolar>

Abandonul școlar - modalități de intervenție Exemplu de bune practici

**profesor consilier școlar, Natalia Ana Silaș
CJRAE Timiș- Liceul Teoretic Al. Mocioni Ciacova și
Școala Gimnazială Ghilad**

Domeniul de aplicare: exemplu de bune practici

O provocare comună pentru sistemele de învățământ europene este prevenirea părăsirii timpurii a școlii. Scăderea interesului pentru actul educativ, ce are loc de la o generație de elevi la alta, cât și provocările comunității necesită din partea școlii adaptarea rapidă și continuă.

Cadrele didactice au un rol fundamental în furnizarea unei educații de calitate, iar atragerea celor mai buni profesioniști în domeniu reprezintă o prioritate.

Abandonul școlar este o realitate socială complexă având o multitudine de cauze și având nevoie, în consecință de răspunsuri diversificate.

Principalele obiective în cadrul unui program de prevenire a abandonului școlar:

- identificarea elevilor aflați în situație de abandon sau risc de abandon școlar în vederea menținerii acestora în sistemul de învățământ;
- implicarea sistemului familial în reabilitarea școlară și socială a elevului;
- creșterea gradului de implicare a comunității locale în soluționarea situațiilor de abandon școlar sau a situațiilor ce prezintă risc de abandon școlar.

Modalități de intervenție la nivelul COMUNITĂȚII:

- implicarea factorilor de decizie, autoritățile locale, servicii sociale, ONG-urile, firme, în acțiunea de prevenire și combatere a abandonului școlar.

Ce putem face:

- conștientizarea, informarea și implicarea comunității;
- evidențierea gravității și consecințelor în plan socio-economic;
- promovarea pregătirii școlare și profesionale pentru a crea premise pentru inserția în câmpul muncii.

Modalități de intervenție la nivelul FAMILIEI:

Identificarea elevilor cu risc de abandon școlar este urmată de intervenția propriu-zisă a asistentului social școlar, concretizată în servicii de consiliere individuală sau colectivă, adresate elevilor, dar și părinților acestora.

Consilierea elevilor este eficientă în condițiile în care asistentul social școlar reușește să câștige încrederea acestora și ulterior, să identifice nevoile cu care se confruntă. Trebuințele elevilor sunt foarte variate, astfel unii doresc să înțeleagă exigențele educative ale părinților, alții au nevoie de sprijin în dezvoltarea competențelor de relaționare socială, în timp ce unii preferă să-și îmbunătățească deprinderile intelectuale

Consilierea părinților poate fi individuală sau de grup și urmărește sprijinirea acestora în exercitarea atribuțiilor educative, stimularea participării active la viața școlară, dezvoltarea abilităților de rezolvare a conflictelor cu copiii sau profesorii.

S-a demonstrat că, de cele mai multe ori, abandonul școlar are la origini cauze de natură familială, fapt care impune intervenția asistentului social la nivelul familiei sub forma serviciilor de consiliere familială. În consilierea familială se pornește de la premisa că familia constituie un sistem, alcătuit la rândul său de o varietate de subsisteme (părinților, copiilor, bunicilor), orice dereglare intervenită la nivelul acestora, având repercusiuni asupra sistemului în

Modalități de intervenție la nivel de ELEVI:

- Consiliere psihopedagogică individuală și de grup;
- Testarea cu baterii de teste psihologice în scopul cunoașterii nivelului de dezvoltare intelectuală a profilului aptitudinal și de personalitate a elevilor;
- Organizarea unor activități de pregătire suplimentară „Școala după școală” pentru cei care manifestă dificultăți de asimilare, precum și în cazul celor cu lacune în pregătire, datorită absenteismului;

- Consider că este necesară o cunoaștere mai amănunțită, atât a elevilor, cât și a familiilor acestora.

Un exemplu de proiect desfășurat în școală este proiectului educațional județean *Hai la școală!*, profesorii consilieri din rețeaua de cabinete școlare, reprezentanți ISJ Timiș, directori de școli, reprezentanți ai poliției și asistenți sociali, am participat la o sesiune de lucru despre parteneriatul care trebuie realizat pentru a lupta împotriva fenomenului de abandon școlar.

Partenerii unei școli împotriva abandonului școlar:

- Serviciul Public de Asistență Socială sau compartimentul de asistență socială din cadrul unei primării;
- Poliția;
- Biroul de Siguranță Școlară;
- Centrul Județean de Resurse și Asistență Județeană;
- Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului;
- Posibile ONG-uri.

Abordarea integrată a copilului, implicarea tuturor actorilor sociali și a părinților pot reprezenta factori favorizanți ai reușitei școlare pentru copiii noștri.

Program de prevenire a abandonului școlar

Obiective:

1. Reducerea ratei abandonului școlar în rândul elevilor din familii vulnerabile.
2. Creșterea gradului de conștientizare a importanței educației în comunități.
3. Îmbunătățirea sprijinului academic și emoțional pentru elevi.

Structură program:

1. Analiza situației:

- Realizarea unui studiu de caz în fiecare școală pentru a identifica factorii care contribuie la abandonul școlar.
- Identificarea grupurilor de risc (elevi cu performanțe slabe, provenind din medii defavorizate etc.).

2. Colaborare comunitară:

- Implicarea părinților și a comunității în activități educaționale.
- Colaborarea cu organizații non-guvernamentale pentru a oferi resurse și suport.

3. Suport academic:

- Crearea de programe de tutoriat, unde elevii mai mari sau profesorii pot oferi ajutor individualizat.
- Organizarea de sesiuni de recuperare pentru materiile în care elevii au dificultăți.

4. Sprijin emoțional:

- Implementarea de sesiuni de consiliere pentru a ajuta elevii să își gestioneze emoțiile și stresul.
- Activități de dezvoltare personală și abilități de viață (comunicare, rezolvare de conflicte, etc.).

5. Activități extracurriculare:

- Organizarea de activități extracurriculare care să ajute la dezvoltarea abilităților sociale și la creșterea implicării elevilor în comunitate.
- Crearea de cluburi și grupuri de interese pentru a menține elevii angajați.

6. Monitorizare și evaluare:

- Monitorizarea constantă a progresului elevilor și evaluarea eficienței programului la sfârșitul fiecărui modul.
- Colectarea feedback-ului de la elevi, părinți și profesori pentru a adapta programul în funcție de nevoile identificate.

Implementare:

- Formarea profesorilor și personalului didactic în metodele de intervenție și sprijin pentru elevii cu risc de abandon școlar.
- Stabilirea unor parteneriate cu autoritățile locale pentru a asigura resurse financiare și logistice necesare implementării programului.

Acest program ar trebui să fie flexibil și adaptabil, având în vedere diversitatea comunităților din România și nevoile specifice ale elevilor. Prin implicarea tuturor părților interesate, putem contribui semnificativ la reducerea abandonului școlar și la sprijinirea elevilor în atingerea potențialului lor maxim.

Bibliografie

<https://www.salvaticopiii.ro/ce-facem/educatie/prevenirea-abandonului-scolar>
https://www.edu.ro/sites/default/files/Exemple_bune_practici_PNRAS_MATE.pdf
<https://www.autocv.ro/wp-content/uploads/2019/10/ghid-abandon-scolar.pdf>
[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2011/460048/IPOL-CULT_ET\(2011\)460048\(SUM01\)_RO.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2011/460048/IPOL-CULT_ET(2011)460048(SUM01)_RO.pdf)

Strategii eficiente de prevenire și intervenție în abandonul școlar

Prof. – consilier școlar, Panduru Mihaela- Simona

CJRAE Timiș - Școala Gimnazială nr. 19 Avram Iancu Timișoara și

Liceul Teologic Baptist Timișoara

Prevenirea abandonului școlar necesită o abordare complexă, dar strategiile **creative** pot aduce rezultate remarcabile, mai ales când se combină cu implicarea emoțională, activarea resurselor comunitare și personalizarea relației elev-profesor. Iată câteva **strategii creative eficiente** care pot fi implementate în școală și în parteneriat cu familia și comunitatea:

1. Proiecte personalizate care cresc motivația

- ❖ **„Mapă cu visuri”** – fiecare elev își definește un scop pe termen lung și pașii pentru a-l atinge, cu sprijinul unui mentor.
- ❖ **Proiecte vocaționale:** activități practice care leagă materiile școlare de meserii reale (ex: „Matematica în brutărie”, „Biologia în grădinărit”).

2. Programe de mentorat

- ❖ **Mentorat între colegi** – elevi mai mari devin „facilitatori” pentru cei mai mici.
- ❖ **Mentori externi** – persoane din comunitate (polițiști, sportivi, artiști) care vin să vorbească și să susțină elevii în mod regulat.

3. Activități artistice și expresive

- ❖ **Teatru educațional** : elevii își exprimă dificultățile prin joc de rol și caută soluții împreună.
- ❖ **Ateliere creative** (desene, dans, fotografie): canalizează energia și emoțiile în mod pozitiv, consolidând sentimentul de apartenență la grup

4. Lecții de viață integrate în curriculum

Ore de consiliere cu teme despre: reziliență, gestionarea emoțiilor, soluționarea conflictelor, responsabilitate.

5. Învățare alternativă / adaptativă

- ❖ **Curriculum personalizat** pentru elevii în risc de abandon: conținuturi mai aplicate, ritm propriu, evaluare fără presiune.
- ❖ **Învățare prin proiecte și experiență** – conectarea conținutului la viața reală.

6. Construirea unei relații școală-familie pozitivă

- ❖ **Jurnalul comunicării** – părintele și învățătorul/specialistul schimbă mesaje săptămânale.
- ❖ **Evenimente comune** (Ateliere creative familie-elev-profesor).
- ❖ **Grupuri de suport pentru părinți** – cu sprijinul consilierului școlar.

7. Spații de siguranță emoțională în școală

- ❖ Colțul de liniște / camera de respiro – pentru gestionarea stresului.

8. Implicare în comunitate

- ❖ Activități de voluntariat cu sens (ex: „Ajut un coleg mai mic”).
- ❖ Vizite la locuri de muncă, implicare în proiecte comunitare reale → sentiment de utilitate și apartenență.

9 . Recompensare pozitivă și recunoașterea efortului

- ❖ **Diplome pentru progres**, nu doar pentru performanță.
- ❖ **Panoul reușitelor** – afișarea succeselor personale ale fiecărui elev.
- ❖ **Carnetul de motivație** – în care se adaugă „puncte de efort” și aprecieri sincere.

Plan de intervenție – elev în risc de abandon școlar

Nume elev: J. A.

Clasa: a IV-a (repetent)

Vârstă: 12 ani

Situație: Absenteism frecvent, randament scăzut, lipsă de motivație, situație familială precară (părinte unic), tendință de retragere socială.

Obiectiv general:

Reducerea riscului de abandon prin intervenții personalizate, sprijin emoțional și reactivarea motivației școlare.

Obiective specifice:

1. Îmbunătățirea frecvenței la școală.
2. Creșterea încrederii în sine și a motivației pentru învățare.
3. Îmbunătățirea relației elevului cu profesorii și colegii.
4. Stabilirea unui parteneriat activ cu familia.

Măsurile și activitățile propuse:

Domeniu	Activitate	Responsabil	Termen	Indicatori de succes
Școlar	Program de sprijin la limba română și matematică	Învățător, profesori	Lunar	Elevul participă constant
Emoțional	2 ședințe/lună cu consilierul școlar	Consilier școlar	continuu	Participare activă, implicare
Social	Implicare în activități extracuriculare (ex: teatru, fotografie)	Învățător, coordonator activități	1 întâlnire/modul	Integrare în grup, participare

Familial	Întâlniri lunare cu familia + consiliere parentală	Consilier școlar	lunar	Cooperare, susținere acasă
Motivațional	Carnet de progres: recompense pentru prezență și efort	Învățător /prof.	săptămânal	80% prezență în 2 luni

Strategii creative incluse:

- „Caietul cu activități atractive” cu autocolante/recompense simbolice.
- „Mapă cu visuri” – elevul își definește un scop și pașii pentru a-l atinge.
- Jocuri de rol și activități de teatru pentru exprimarea emoțiilor.
- Program „Învățare asistată/facilitată” – un coleg de încredere îl susține la teme/activități.

Adaptări la clasă (pentru profesori):

- Sarcini scurte și clare.
- Feedback imediat și pozitiv.
- Flexibilitate la evaluare (oral, proiecte).
- Posibilitatea de a lucra în perechi sau echipe.
- Pauze scurte în timpul orelor dacă este agitat.

Monitorizare și evaluare:

- Fișă de prezență și progres lunar.
- Jurnal de observație al consilierului.
- Discuții periodice cu profesorii și familia.
- Reevaluare a planului la fiecare 3 luni.

Bibliografie

Adina, Băran-Pescaru - „Parteneriat în educație”, Editura Aramis Print, București, 2004

Mariana Elena, Bucur - Colaborarea școală – familie în vederea unei integrări optime a elevilor în viața școlară, edit. Cadrelor didactice, 2012

Lawrence J., Cohen - Rețete de jocuri, De ce și cum să te joci cu copilul tău, edit. Trei, 2012

Ion Al., Dumitru– Consiliere psihopedagogică, Edit. Iași: Polirom, 2008

Violeta, Enea - Intervenții psihologice în școală. Manualul consilierului școlar, Edit. Polirom, 2019

Laniado, Nessia - În loc de televizor – Activitățile extrașcolare potrivite, edit. House of Guides, București, 2007

Reducerea abandonului școlar între „oferitul unui pește” și „formarea deprinderii de a pescui”

Director Liceul Teologic Baptist Timișoara, Prof. dr. Bugnarug Ioan

Un proverb spune „Dă-i omului un pește și îl hrănești o zi, învață-l să pescuiască și îl hrănești toată viața”. Copiii cu risc de abandon școlar au nevoie urgentă, ca cineva să le ofere un „pește”. Au nevoie de susținere socială și materială, de o masă caldă, haine, rechizite, bursă, plata transportului, etc. Acestea pentru a compensa eventualele cauze sociale ale abandonului și de a elimina o parte din motivele invocate de obicei, pentru a nu continua școala.

De asemenea, copiii cu risc de abandon au nevoie de susținere educațională individualizată, pentru a rămâne într-o formă instituționalizată de învățare și pentru a depăși astfel piedicile suplimentare în direcția inserției sociale și pe piața muncii. Însă, chiar în condițiile oferirii celui mai bun „pește” copiilor cu risc de abandon școlar, acesta nu rezolvă problema principală sau cauza profundă a abandonului școlar. Mai mult există riscul de a forma o categorie de oameni dependenți de „peștii” pe care i-ar putea oferi altcineva: statul, organizațiile neguvernamentale, alții în general.

De aceea soluția eficientă pentru reducerea abandonului școlar, include obligatoriu, pe lângă „peștele” de zi cu zi și „a-i învăța să pescuiască”, adică a-i învăța să devină autonomi din toate punctele de vedere. Ajutorul dat elevilor pentru a-și dezvolta abilități și competențe transferabile, precum și capacități de a căuta și accesa resurse, interioare și exterioare pentru a face față provocărilor diverse, au o contribuție decisivă în această direcție. Dacă se adaugă sprijinul educațional constant (meditații, mentorat, etc) consilierea psihologică, implicarea familiei, contactul cu modele pozitive, de reușită în condiții similare, dezvoltarea competențelor socio-emoționale, șansele se multiplică exponențial.

În contextul românesc, includerea dimensiunii spirituale și în mod special a resurselor pe care educația creștină le oferă, pot spori considerabil șansele de reducere a abandonului școlar. Cultura creștină, învățătura Sfintelor Scripturi, infrastructura educațională existentă pentru învățământul religios, posibilitatea de a aduce în sala de clasă și în relațiile personale nu numai adevărul științific ci și harul divin, etc sunt resurse disponibile, ușor accesibile și de mare folos.

Desigur, toate acestea rămân doar la stadiul de proiect, fără „dascăli” care să întrupeze aceste valori.

În concluzie, putem afirma că pe lângă „peștele de zi cu zi”, copiii cu risc de abandon școlar au nevoie să fie „învățați să pescuiască”. Peștele reprezintă ajutorul de azi, esențial, dar temporar, iar „a pescui” înseamnă a-i ajuta pe copii să-și construiască viitorul, în interdependență cu adulți și cu alți copii, dar pe un fond de crescândă autonomie și motivație interioară pentru a rămâne în școală.

Ambele sunt, așadar necesare, dar adevărata soluție pe termen lung este aceea de a-l ajuta pe copil „să pescuiască”, adică de a-l învăța să-și procure instrumente și să folosească instrumentele pe care le are pentru a-și reconfigura, după cum este nevoie, traiectoria.

EXEMPLU DE BUNE PRACTICI:

Proiectul Erasmus+ „STREAM this TEAM”

Prof. consilier școlar Mihăilă Ana-Maria
C.J.R.A.E. Timiș-Liceul Teoretic "Grigore Moisil"

Proiectul Erasmus+ „STREAM this TEAM” a fost creat pentru a răspunde provocărilor educaționale contemporane și pentru a contribui la dezvoltarea competențelor esențiale ale elevilor în secolul XXI, cu un accent deosebit pe educația STEAM (Știință, Tehnologie, Inginerie, Arte și Matematică). Această abordare integrată permite o mai bună înțelegere a disciplinelor științifice și tehnologice, dar și a importanței artei în dezvoltarea creativității și a gândirii critice. Proiectul a fost gândit în contextul în care studiile din domeniul științelor exacte sunt în scădere în rândul elevilor la nivel internațional, iar scopul său principal este promovarea învățării prin proiecte, care nu doar că susține cunoștințele din domeniile STEAM, dar ajută și la dezvoltarea abilităților de citire și scriere.

Educația STEAM este o metodă de predare care favorizează integrarea științelor și tehnologiei cu arta, pentru a sprijini dezvoltarea gândirii creative, a abilităților de investigare și a rezolvării problemelor. Prin adăugarea artei în mixul STEM, se promovează o abordare transdisciplinară, în care elevii sunt încurajați să aplice cunoștințele și abilitățile dobândite într-o manieră creativă și integrată. Trecerea de la STEM la STEAM aduce noi perspective și încurajează elevii să dezvolte o înțelegere mai profundă a diferitelor domenii științifice, având în același timp o abordare mai flexibilă și adaptată nevoilor lor individuale.

Scopul acestui proiect este de a crea o educație mai integrată, care nu doar să promoveze excelența în domeniile academice tradiționale, dar să ajute și la dezvoltarea competențelor de viață necesare unui viitor sustenabil. Colaborarea între școli din diferite colțuri ale Europei (Portugalia, România, Letonia, Bulgaria, și Turcia) garantează o abordare diversă și inovativă, cu un impact semnificativ asupra elevilor și profesorilor implicați.

Unul dintre cele mai importante aspecte ale proiectului este faptul că acesta pune accentul pe învățarea bazată pe proiecte. Elevii selectează un subiect din domeniile STEAM și devin „experți” în acele domenii, formulând obiective de învățare, stabilind etape și roluri, și creând

produse finale. Această metodă contribuie nu doar la dezvoltarea cunoștințelor academice, dar și la îmbunătățirea competențelor fundamentale, cum ar fi cititul și scrisul.

De asemenea, elevii lucrează alături de profesori și personalul specializat în educația pentru nevoi educaționale speciale (SEN), ceea ce le permite să creeze lecții multidisciplinare care integrează STEAM cu dezvoltarea abilităților de limbaj.

Un alt obiectiv al proiectului este de a crea o metodologie care integrează atât domeniile STEAM, cât și dezvoltarea competențelor de limbaj. Acronimul „STREAM” permite utilizarea conținuturilor din știință, tehnologie, inginerie, artă și matematică pentru a sprijini dezvoltarea abilităților de citire și scriere. De exemplu, elevii pot explora texte din domeniul științelor naturii pentru a înțelege mai bine mesajul citit, pot lucra cu cuvinte din biologie pentru a exersa segmentarea fonemică, sau pot redacta rapoarte statistice, astfel combinând învățarea științifică cu dezvoltarea competențelor lingvistice.

În cadrul proiectului, au fost constituite două echipe: echipa STEAM și echipa R (citire și scriere). Ambele echipe sunt formate din elevi talentați, profesori și consilieri SEN (specializați în nevoi educaționale speciale). Elevii din echipa STEAM propun proiecte de cercetare într-unul sau mai multe domenii STEAM, iar aceștia sunt îndrumați de profesori și mentori mai mari, care îi ajută să investigheze tema aleasă și să dezvolte un produs final. Acesta este doar primul pas al unei metodologii de „învățare bazată pe proiect”, care include cercetare, aplicare și distribuirea cunoștințelor dobândite către colegii mai tineri.

Învățarea activă este un alt element cheie al proiectului. După ce cercetarea este finalizată și produsul final este realizat, echipele STEAM și R planifică activități educaționale pentru elevii mai mici, prin lecții bazate pe UDL (Universal Design for Learning) și PD (diferențiere pedagogică). Aceste activități nu doar că facilitează învățarea noilor concepte STEM, dar contribuie și la dezvoltarea abilităților de citire și scriere. Elevii mai mari devin profesori pentru cei mici, consolidând astfel cunoștințele lor prin predare, un proces ce sprijină atât aprofundarea materiilor STEAM, cât și îmbunătățirea abilităților de limbaj.

Faza finală a proiectului implică activități educaționale în care elevii mai mari devin profesori pentru elevii mai mici. Ei planifică lecții care utilizează materiale STEAM și promovează învățarea activă, folosind UDL (Universal Design for Learning) și diferite metode pedagogice. Aceasta permite elevilor să aplice ceea ce au învățat în cadrul proiectului și să contribuie la dezvoltarea abilităților de citire și scriere ale celor mai mici, completând astfel învățarea curriculară.

Proiectul implică și crearea unor resurse valoroase, inclusiv un ghid pentru profesori și interesați, care detaliază abordările de învățare activă și metodologiile STEAM.

Acest ghid este disponibil gratuit: https://issuu.com/nechitescu_ecaterina/docs/romanian_guide

În plus, un alt produs important al proiectului este un set de fișe pentru cluburile de lectură, care vizează evaluarea și îmbunătățirea competențelor esențiale pentru dezvoltarea academică a elevilor: exprimarea orală și în scris, fluența în citire, înțelegerea unui text citit și a unui text audiat. Aceste fișe sunt disponibile și în limba engleză, oferind o resursă utilă și pentru orele de limba engleză.

Al doilea produs intelectual constă într-un set de fișe pentru cluburile de lectură, care sunt disponibile și în limba engleză. Aceste fișe sunt concepute pentru a evalua competențele esențiale în dezvoltarea academică a elevilor, cum ar fi exprimarea orală și în scris, fluența în citire și înțelegerea unui text citit sau audiat.

Fișele sunt folosite ca material auxiliar și în cadrul orelor de limba engleză și pot fi găsite la următorul link: <https://sites.google.com/moisilm.ro/webquest?pli=1>.

În cadrul proiectului „STREAM this TEAM”, partenerii provenind din diverse colțuri ale Europei, precum Portugalia (AGRUPAMENTO DE ESCOLAS DE NELAS și EDUFOR TRAINING CENTER), România (Liceul Teoretic „Grigore Moisil” din Timișoara), Letonia (Universitatea Tehnică Rezekne), Bulgaria (Asociația Dyslexia, Ruse) și Turcia (Inspectoratul Școlar Teritorial Kocaeli), au creat o platformă educațională colaborativă pentru implementarea acestui tip de învățare activă și integrată. Proiectul urmărește să îmbunătățească abilitățile de citire și scriere ale elevilor, mai ales în cazul celor cu dificultăți de învățare, prin activități care combină elemente din domeniile STEAM și îmbunătățesc aceste competențe fundamentale.

Proiectul Erasmus+ „STREAM this TEAM” demonstrează cum o abordare integrată a educației poate contribui nu doar la aprofundarea cunoștințelor în domeniile STEM, dar și la dezvoltarea unor abilități fundamentale pentru succesul academic și personal al elevilor. Implementarea acestui tip de învățare activă și colaborativă oferă o oportunitate unică de a sprijini elevii în dezvoltarea lor completă, integrând învățarea teoretică cu aplicarea practică și promovând o educație de calitate, relevantă pentru provocările secolului XXI.

În concluzie, „STREAM this TEAM” este mai mult decât un simplu proiect educațional: este o oportunitate de a învăța într-un mod care îmbină gândirea critică și creativitatea, oferind o experiență valoroasă care influențează nu doar cunoștințele academice, dar și abilitățile fundamentale necesare în viața cotidiană. Acest proiect subliniază importanța educației integrate și a utilizării metodologiilor inovative pentru a dezvolta elevi complet pregătiți pentru provocările viitorului.

„Călătoria lui Madeline Finn: Descoperirea Bucuriei în Citire”

-dezvoltarea atitudinilor pozitive față de învățare-

profesor consilier școlar Chirțan Raluca Maria

CJRAE Timiș - Școala Gimnazială Dumbrăvița

Argument:

Programul educațional „Călătoria lui Madeline Finn: Descoperirea Bucuriei în Citire” își propune să prevină abandonul școlar și a dezvolta atitudini pozitive față de învățare și școală prin integrarea poveștilor captivante și motivante în activitățile de clasă. Prin aducerea în prim-plan a aventurilor personajului Madeline Finn, scrise de Lisa Papp, elevii sunt încurajați să descopere bucuria lecturii și să depășească eventualele temeri asociate cu aceasta. Povestea Madelinei, care a reușit să-și învingă frica de citit în public cu ajutorul unei doamne bibliotecare și a unor câini ascultători, devine un exemplu inspirațional pentru tinerii cititori. Programul nu doar că stimulează abilitățile de lectură, dar și promovează încrederea în sine și perseverența, demonstrând că dificultățile pot fi depășite cu sprijinul potrivit și cu o abordare creativă. Astfel, inițiativa contribuie la crearea unui mediu educațional incluziv și atractiv, unde fiecare elev are șansa să-și dezvolte potențialul literar și personal.

Scop:

Programul educațional „Călătoria lui Madeline Finn: Descoperirea Bucuriei în Citire” este conceput pentru a cultiva încrederea și abilitatea de a citi și de a se exprima în public. Acest program își propune să combată teama de a citi cu voce tare și de a vorbi în fața altor persoane, folosind ca instrumente principale poveștile și activitățile non-formale. Prin intermediul lecturii captivante și a atelierelor interactive, participanții sunt încurajați să își dezvolte abilitățile de comunicare și să își depășească anxietățile legate de exprimarea în public. Astfel, programul nu doar că îmbunătățește competențele lingvistice, dar și contribuie la dezvoltarea personală, oferindu-le participanților oportunitatea de a se simți mai confortabil și mai încrezători în fața unui public.

Obiective:

- să descopere cele trei povești în care personajul central este Madeline Finn;
- să găsească comparații (minim trei, maxim cinci) între cele trei povești;
- să aplice cititul și vorbitul în public fiecare elev prin joc și joacă.

Grup țintă:

- elevii claselor de pregătitoare și I-a, beneficiari direcți;
- comunitatea școlară și comunitatea în care ei trăiesc, beneficiari indirecți.

Perioada de derulare:

- modului V, an școlar 2024-2025.

Colaboratori:

- cadrele didactice de la clasele de pregătitoare și I-a de la Școala Gimnazială Dumbrăvița.

Activități propuse:

Arta de a citi povești este un instrument puternic în educația și formarea copiilor, oferindu-le o perspectivă mai largă asupra lumii și a complexităților vieții. Prin povești, copiii învață despre diverse probleme și provocări, înțelegând că viața este un amestec de suișuri și coborâșuri. Poveștile nu sunt doar surse de divertisment, ci poartă mesaje profunde care pot influența gândirea și comportamentul tinerilor cititori. Fiecare carte deschisă devine o poartă către un univers al imaginației, unde creativitatea este stimulată și personalitatea elevului este modelată. În acest fel, lectura nu doar că îmbogățește vocabularul și cunoștințele, ci și contribuie esențial la dezvoltarea empatiei, a gândirii critice și a abilităților de rezolvare a problemelor, pregătindu-i pe tineri pentru diversele situații de viață cu care se vor confrunta.

Activitatea 1	Activitatea 2	Activitatea 3
Povestea Madeline Finn și cățelul bibliotecar, de Lisa Papp: ● să descopere povestea citită de profesorul consilier școlar - ascultarea activă; ● să recunoască emoțiile (minim 3) lui Madeline; ● să ilustreze o poveste din ștampile.	Povestea Madeline Finn și cățelul de la adăpost, de Lisa Papp: ● să descopere povestea citită de profesorul consilier școlar - ascultarea activă; ● identifice mesajul poveștii; ● să schițeze o carte de povești, iar cuvintele vor fi ștampilate.	Povestea Madeline Finn și câinele de terapie, de Lisa Papp: ● să descopere povestea citită de profesorul consilier școlar - ascultarea activă; ● să clarifice de ce este important să citești; ● să analizeze rolul cărților în viața lor.

Rezultate așteptate:

- prevenirea și reducerea absenteismului și abandonului școlar;
- apropierea elevilor și preșcolarilor de cărți și povești;
- dezvoltarea atitudinilor pozitive față de învățare, gândirea creativă, inteligența emoțională și relațională în cadrul grupului de învățare.

Bibliografie:

Burns, George W., 2011, *101 Povești vindecătoare pentru copii și adolescenți: folosirea metaforelor în terapie*, Trei, București;

Elias, Maurice J., Tobias, Steven E., Friedlander, Brian S., 2019, *Inteligența emoțională în educația copiilor*, Curtea Veche, București;

Freeman, Jennifer, Epston, David, Lobovits, Dean, 2019, *Terapia narativă pentru copii și familie: abordări ludice pentru probleme serioase*, Editura Litera, București;

Medlicott, Mary, 2019, *Importanța poveștilor în primii ani de viață: cum să le spui și să le citești povești copiilor*, Didactica Publishing House, București;

Robinson, Ken, Aronica, Lou, 2015 *Școli creative: revoluția de la bază a învățământului*, Publica, București.

RELAȚIILE DINTRE COGNIȚIILE IRAȚIONALE ȘI TULBURĂRILE EMOȚIONALE ȘI COMPORTAMENTALE LA ADOLESCENȚI AFLAȚI ÎN SITUAȚIA DE RISC DE ABANDON

**Consilier școlar : NEMETH FLOAREA GABRIELA
CJRAE TIMIȘ- LICEUL TEHNOLOGIC ” AUREL VLAICU” LUGOJ**

ARGUMENTUL LUCRĂRII

Atunci când am început demersurile pentru această lucrare, am simțit ca fiind necesară, o analiză a modului în care adolescenții din ziua de astăzi, se raportează la propriile lor probleme emoționale și comportamentale. **”Nu e vina mea! Nu pot să suport! Nu este corect!”** sunt doar câteva dintre gândurile verbalizate care trădează forța cognițiilor iraționale la adolescenții implicați în diferite acte de indisciplină care duc uneori la abandon școlar. Prin analiza relațiilor dintre aceste convingeri iraționale și tulburările emoționale și comportamentale la adolescenți am încercat să găesc o relație între tipul de convingeri iraționale și diferitele tipuri de abateri comportamentale. Am folosit pentru acest studiu un număr de 20 de adolescenți care au fost implicați în diferite acte de indisciplină în școală și în afara ei și care de-a lungul timpului au ajuns în situația de abandon școlar.

OBIECTIVELE CERCETĂRII

1. Stabilirea unei relații între nivelul cognițiilor iraționale și prezența unei tulburări de comportament de risc de abandon școlar.
2. Stabilirea unei relații între cognițiile iraționale identificate și tipul de tulburare emoțională și comportamentală manifestată.

PREZENTAREA EȘANTIONULUI

Eșantionul este alcătuit dintr-un grup de 20 adolescenți cu vârsta între 16 și 18 ani, elevi la Liceul Tehnologic ”Aurel Vlaicu”. Toți sunt băieți. Aceștia pe parcursul ultimilor doi ani de școală au manifestat diferite tulburări de comportament, pentru care au fost sancționați disciplinar. Principalele tipuri de tulburări de comportament care duc la riscul de abandon școlar sunt : dosar penal, comportament violent manifestat în relația cu colegii sau cu profesorii și repetenție prelungită.

DESCRIEREA INSTRUMENTELOR DE LUCRU:

Pentru evaluarea Cognițiilor iraționale am folosit Scala de iraționalitate pentru copii și adolescenți (CASI) dezvoltată de conf. univ. Simona Trip (Anexa1).

Aceasta a fost adaptată în România de conf. univ. Simona Trip în 2007 pe o populație românească de 695 de copii și adolescenți (băieți și fete) cu vârsta între 10 și 18 ani. Scala cuprinde patru factori consistenți cu teoria rațional emotivă și comportamentală a lui Ellis.

- Factorul 1, evaluarea globală negativă a propriei persoane
- Factorul 2, intoleranța la frustrarea dată de reguli
- Factorul 3, intoleranța la frustrarea dată de muncă
- Factorul 4, cerințe absolutiste pentru dreptate.

Pentru a putea îndeplini **Obiectivul 1** al acestei cercetări, care urmărește *stabilirea unei relații între nivelul cognițiilor iraționale și prezența unei tulburări de comportament*, am lansat următoarele ipoteze:

Ipoteza 1

Adolescenții implicați în tulburări emoționale și comportamentale, vor avea un nivel ridicat al cognițiilor iraționale.

Ipoteza 2

Adolescenții implicați în tulburări emoționale și comportamentale, vor avea un nivel ridicat al cognițiilor iraționale legate de evaluarea globală negativă..

Ipoteza 3

Adolescenții implicați în tulburări emoționale și comportamentale, vor avea un nivel ridicat al cognițiilor iraționale de tipul cerințe absolutiste pentru dreptate.

Ipoteza 4

Adolescenții implicați în tulburări emoționale și comportamentale, vor avea un nivel ridicat al cognițiilor iraționale de tipul intoleranța la frustrarea dată de reguli.

Ipoteza 5

Adolescenții implicați în tulburări emoționale și comportamentale, vor avea un nivel ridicat al cognițiilor iraționale de tipul intoleranța la frustrarea față de muncă.

În urma analizării datelor statistice, a reieșit că ipotezele primului obiectiv au fost parțial confirmate în sensul că, adolescenții cu tulburări emoționale și comportamentale care îi duc în situația de abandon școlar, prezintă un nivel ridicat al cognițiilor iraționale, doar a celor de tipul: evaluare globală, cerințe absolutiste pentru dreptate și intoleranța la frustrarea dată de reguli.

Acestea se găsesc la nivel ridicat și foarte ridicat în următoarele procente:

- cerințele absolutiste pentru dreptate 75%
- intoleranța la frustrarea dată de reguli 65%
- evaluarea globală negativă a propriei persoane 55%.
- Cerințele iraționale de tipul intoleranța la frustrarea dată de muncă, nu sunt semnificative în cazul adolescenților cu tulburări emoționale și comportamentale.

Pentru a putea îndeplini **Obiectivul 2** al acestei cercetări, care urmărește *stabilirea unei relații între nivelul cognițiilor iraționale și tipul de tulburare emoțională și comportamentală legată de risc de abandon școlar*, am lansat următoarele ipoteze:

Ipoteza 1

Cerințele iraționale de tipul evaluarea globală, sunt situate la un nivel ridicat în cazul tulburărilor de comportament de tipul, dosar penal și acte de violență manifestate între colegi.

Ipoteza 2

Cerințele iraționale de tipul cerințe absolutiste pentru dreptate, sunt situate la un nivel ridicat în cazul tulburărilor de comportament de tipul, conflictelor cu profesorii.

Ipoteza 3

*Cerințele iraționale de tipul **intoleranța la frustrarea dată de reguli**, sunt situate la un nivel ridicat în cazul tulburărilor de comportament de tipul, dosar penal și acte de violență manifestate față de colegi sau profesori .*

Ipoteza 4

*Cerințele iraționale de tipul **intoleranța la frustrarea dată de muncă**, sunt situate la un nivel ridicat în cazul tulburărilor de comportament de tipul, dosar penal și repetenție cumulată.*

Elevii implicați **în antecedente penale**, sunt singurii care prezintă toate cele patru tipuri de cogniții la nivel semnificativ. Specific acestei categorii de adolescenți, sunt cognițiile iraționale de tipul intoleranței la frustrarea dată de reguli (100% nivel ridicat și foarte ridicat) și cerințele iraționale de tipul evaluarea globală (66% la nivel ridicat).

În ceea ce privește categoria adolescenților implicați în **acte de violență față de colegi**, sunt caracterizați de un nivel ridicat al cogniții iraționale de tipul intoleranța la frustrarea dată de reguli, cerințele absolutiste pentru dreptate și evaluarea globală negativă.

Adolescenții implicați **în conflicte cu profesorii**, au un nivel foarte ridicat al cognițiilor iraționale de tipul cerințelor absolutiste pentru dreptate (100%).

Adolescenților aflați în situația de **repetenție cumulată**, sunt caracterizați de cogniții iraționale de tipul cerințele absolutiste pentru dreptate și evaluarea globală a propriei persoane.

CONCLUZII

În urma analizei cantitative și calitative efectuate pe lotul de 20 de adolescenți implicați în diferite forme de tulburări emoționale și comportamentale, a fost **identificat modul în care cognițiile iraționale influențează apariția tulburărilor emoționale și comportamentale la adolescenții aflați în situația de risc de abandon școlar**. Un nivel ridicat al cognițiilor iraționale determină un nivel ridicat al reacțiilor emoționale negative manifestate în diferite forme de tulburări de comportament.

Ipotezele primului obiectiv, au fost confirmate parțial. Au fost identificate principalele tipuri de cogniții iraționale care apar la adolescenții cu tulburări emoționale și comportamentale.

Aceștia manifestă un procent ridicat și foarte ridicat al următoarelor cogniții iraționale:

- **45% cognițiilor iraționale în general,**
- **75% cerințele iraționale pentru dreptate**
- **65 % cerințele iraționale de tipul intoleranța la frustrarea dată de reguli**
- **55% cerințe privind evaluarea globală evaluarea globală**
- **35% intoleranța dată de muncă – nu sunt semnificative**

În cazul celui de al doilea obiectiv, ipotezele au fost confirmate doar parțial, în sensul că există o legătură între prezența cognițiilor iraționale de tipul: evaluarea globală, cerințe absolutiste pentru dreptate și intoleranța la frustrarea dată de reguli și tipurile de tulburare emoțională și comportamentală implicată în abandonul școlar.

Elevii implicați în antecedente penale și acte de violență manifestate față de colegi, sunt caracterizați de un nivel ridicat al cognițiilor iraționale în general.

Specific adolescenților implicați în conflicte cu profesorii sunt cognițiile iraționale de tipul cerințelor absolutiste pentru dreptate.

Nu a fost identificată o legătură între cognițiile iraționale de tipul intoleranța la frustrarea dată de muncă și un anumit tip de tulburare emoțională și comportamentală (din cele avute în vedere în acest studiu). Altfel spus, adolescenții au o abordare rațională față de muncă în general, dar irațională atunci când aceasta devine asociată cu o obliagație, și respectare a regulilor.

BIBLIOGRAFIE

1. Băban Adriana, coordonator, *Consiliere educațională Ghid metodologic pentru orele de dirigenție și consiliere*, Imprimeria "Ardealul" Cluj-Napoca 2001
2. Ellis Albert, Michael Bernard, *Terapia rațional emotivă și comportamentală în tulburările copilului și adolescentului*, Editura RTS Cluj Napoca 2007

3. Ellis Albert, *Evoluția unei revoluții*, Editura TREI București 2010
4. Hohn Mihai, *Elemente de statistice în analiza fenomenelor psihice*, Editura Viața Arădeană , Arad 2000
5. Levine Madeline, *Prețul privilegiului*, Editura ASCR Cluj Napoca 2016
6. Sava Florin, *Analiza datelor în cercetarea psihologică, Metode statistice complementare*, Editura ASCR Cluj Napoca 2004
7. Șchiopu Ursula, Emil Verza, *Psihologia vârstelor, ciclurile vieții*, Editura Didactică și Pedagogică, București 1997
8. Șchiopu, Ursula., (2008), *Psihologia modernă. Psihologia vârstelor*, Editura România Press, București;
9. Thermos Vasile, *Pentru o înțelegere a adolescenței, primăvara înnegurată*, Editura Sophia București 2011
10. Trip Simona, *Educație rațional emotivă și comportamentală*, Editura Universității din Oradea 2007
11. Velciov Petronela, *Psihologia vârstelor* , note curs, Timișoara , 1994

Fără riscuri în mediul online

1 Asigură-te că ai setări stricte de confidențialitate la paginile tale de social media: Instagram, TikTok, Snapchat sau Facebook. 📱🔒

2 Atenție la cererile de prietenie venite de la necunoscuți pe social media sau persoane cu poze care par a fi ale unui profil fals. 🚫👤

3 Nu oferi pe internet prea multe informații despre tine, adresa ta sau școala unde studiezi prin postări pe social media sau prin mesaje cu persoane pe care nu le cunoști. 🚫👤

4 Nu posta sau trimite poze cu tine pe social media sau pe telefon, cu care ai putea deveni victima unui șantaj. ⚠️📷

5 Nu fii de acord să te întâlnești în persoană niciodată cu străini cunoscuți pe social media sau prin jocuri online. 🚫👤

6 Atenție la reclamele care par prea bune pentru a fi adevărate sau la link-uri suspecte. Poți deveni victima unei fraude sau infracțiuni. 🚫💰🔗

7 Ai grijă la posibili „iubiți”! ❤️ Multe fete din România sunt recrutate prin metoda Loverboy, când un traficant seduce o tânără și apoi o obligă la prostituție în țară sau în străinătate. 🚫💔

8 Dacă ești în pericol, cere ajutor imediat! 📞 O poți face la Telefonul Copilului 119 sau la Agenția Națională Împotriva Traficului de Persoane – HelpLine 0 800 800 678. 📞📱

**Fii informat ca să
rămăi în siguranță!**

11 februarie 2025
ZIUA SIGURANȚEI PE INTERNET

Rolul voluntariatului, drumețiilor, excursiilor și taberelor în prevenirea abandonului școlar

Curea Cristina – Marinela

Consilier școlar CJRAE Timiș: Colegiul Național „C. D. Loga” Timișoara

„Călătoriile și schimbarea locului aduc o nouă vigoare minții.”

Seneca

Într-o lume plină de factori nocivi pentru mintea și sufletul elevului, „vigoarea minții” este vector de echilibru, izvor de gânduri bune care generează stabilitate și siguranță. O personalitate armonioasă, care să-l ajute pe elev să devină cea mai bună variantă a sa, este preocuparea noastră, a tuturor celor implicați în educație.

Voluntariatul, excursiile, drumețiile și taberele sunt activități de succes pentru șlefuirea, în cel mai armonios mod, a personalității puberului și adolescentului care se află în plin proces de formare și desăvârșire.

Dincolo de munca asiduă pentru pregătirea documentelor pentru voluntariat și excursii, beneficiile pentru elevi sunt numeroase și prețioase. În rândurile următoare voi prezenta câteva dintre acestea și, cu siguranță, beneficiile lor sunt motivații pentru noi de a relua această muncă ori de câte ori putem.

- Ne scot din zona de confort și ne introduc în zona de învățare, zona în care ne putem dezvolta. Experimentarea unor lucruri noi îl ajută pe adolescent să se auto-descopere, să îi descopere pe cei din jur și să descopere noi oportunități.
- Sunt adevărate exerciții de desensibilizare și învingerea fricilor. Temerile sunt nocive pentru capacitatea de concentrare, pentru buna funcționare a minții și inhibă creativitatea. Fiecare succes în lupta cu temerile este o cărămidă în zidul independenței și autonomiei personale a adolescentului. Experiențele de dezvoltare personală din această categorie constituie ingredientul cel mai important din construirea unei stime de sine optime.

Ce poate fi mai motivant decât entuziasmul unei adolescente care afirmă: „În această tabără mi-am învins teama de păianjeni și am descoperit că sunt creaturi fascinante.”

Asumarea unor riscuri controlate, stabilirea unor obiective realizabile și atingerea lor îl ajută pe elev să se autodepășească și să-și descopere noi limite. Activitățile sportive și activitățile practice dezvoltă noi abilități și deprinderi.

Caracterul activ-participativ al activităților duce la integrarea eficientă a elevului în grup. Adolescenții sunt „subiecți conștienți” ai acțiunii, trăiesc intens experiențele și devin preocupați și curioși de propria lor persoană, de lumea lor internă. Acest demers cognitiv-afectiv este foarte valoros în formarea imaginii de sine – stimei de sine – încrederii în sine.

Modelarea, formarea și educarea au nevoie de tip de calitate și dăruire.

Voluntariatul și excursiile construiesc relații sănătoase bazate pe comunicarea eficientă și asertivă în familie. Adolescentul este în centrul atenției atunci când povestește amintiri și experiențe din activitățile sale.

Din fericire, tot mai frecvent, elevul reușește să-i mobilizeze pe părinți să descopere locuri noi. Muntele a devenit, pentru multe familii, destinația preferată datorită taberelor în care au fost copiii. Familia a trăit experiențe noi și benefice și a petrecut timp de calitate.

Călătoriile stârnesc interesul, produc bucurie, facilitează acumularea de noi cunoștințe și deprinderi, dezvoltă abilitățile de comunicare, sunt doar câteva motive care justifică efortul pregătirii lor. Satisfac nevoia de apartenență la grup a elevilor și cresc motivația pentru învățare.

„Călătoria este propria ei răsplată”
(proverb chinezesc)

ABANDONUL ȘCOLAR – ÎNTRE PREVENȚIE ȘI INTERVENȚIE

Smaranda Marcu, inspector superior DGASPC Timiș

Potrivit unui raport al Eurostat din 2023 pentru anul 2022, România se află pe primul loc în Uniunea Europeană în ceea ce privește rata abandonului școlar timpuriu, cu 16,6%, în vreme ce media din țările europene era 9,5%.

Raportul arată că, în 2022, statele europene care au raportat cele mai scăzute rate ale abandonului școlar au fost: Croația (2%), Irlanda, Slovenia și Grecia (fiecare cu 4%), Polonia și Lituania (fiecare cu 5%).

Cele mai mari rate de abandon școlar au fost înregistrate în România (16%), Spania (14%), Ungaria, Germania și Italia (fiecare cu 12%). *(informații preluate din publicația Ziarul Financiar).*

În România, cele mai importante aspecte privitoare la dreptul la educație al copiilor și la prevenirea abandonului școlar sunt cuprinse în:

- * Constituția României
- * Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului
- * Legea educației naționale nr. 1/2011

Conform Legii 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, copiii au dreptul la protecție și asistență în realizarea și exercitarea deplină a drepturilor lor, în condițiile prezentei legi. Sesizarea sau constatarea că minorului nu îi este respectat unul sau mai multe drepturi obligă persoanele responsabile să acționeze conform competențelor prevăzute de lege.

- ❖ Răspunderea pentru creșterea și asigurarea dezvoltării copilului revine în primul rând părinților, aceștia având obligația de a-și exercita drepturile și de a-și îndeplini obligațiile față de copil ținând seama cu prioritate de interesul superior al acestuia.
- ❖ În subsidiar, responsabilitatea revine colectivității locale din care fac parte copilul și familia sa. Autoritățile administrației publice locale au obligația de a sprijini părinții sau, după caz, alt reprezentant legal al copilului în realizarea obligațiilor ce le revin cu privire la copil, dezvoltând și asigurând în acest scop servicii diversificate, accesibile și de calitate, corespunzătoare nevoilor copilului.

- ❖ Intervenția statului este complementară; statul asigură protecția copilului și garantează respectarea tuturor drepturilor sale prin activitatea specifică realizată de instituțiile statului și de autoritățile publice cu atribuții în acest domeniu.

Totodată, conform aceleiași legi:

- ❖ Copilul are dreptul de a primi o educație care să îi permită dezvoltarea, în condiții nediscriminatorii, a aptitudinilor și personalității sale.
- ❖ Părinții copilului au cu prioritate dreptul de a alege felul educației care urmează să fie dată copiilor lor și au obligația să înscrie copilul la școală și să asigure frecventarea cu regularitate de către acesta a cursurilor școlare.
- ❖ Copilul care a împlinit vârsta de 14 ani poate cere încuviințarea instanței judecătorești de a-și schimba felul învățaturii și al pregătirii profesionale.

Ministerul Educației și Cercetării, ca organ de specialitate al administrației publice centrale, precum și inspectoratele școlare și unitățile de învățământ, ca instituții ale administrației publice locale cu atribuții în domeniul educației, sunt obligate să întreprindă măsuri necesare pentru:

- a) facilitarea accesului la educația preșcolară și asigurarea învățământului general obligatoriu și gratuit pentru toți copiii;
- b) dezvoltarea de programe de educație pentru părinții tineri, inclusiv în vederea prevenirii violenței în familie;
- c) organizarea de cursuri speciale de pregătire pentru copiii care nu pot răspunde la cerințele programei școlare naționale, pentru a nu intra prematur pe piața muncii;
- d) organizarea de cursuri speciale de pregătire pentru copiii care au abandonat școala, în vederea reintegrării lor în sistemul național de învățământ;
- e) respectarea dreptului copilului la timp de odihnă și timp liber, precum și a dreptului acestuia de a participa liber la viața culturală și artistică;

f) prevenirea abandonului școlar din motive economice, luând măsuri active de acordare a unor servicii sociale în mediul școlar, cum sunt: hrană, rechizite, transport și altele asemenea.

Prevenirea abandonului școlar este o provocare importantă în multe sisteme de educație, iar soluțiile implică o abordare complexă, care ține cont de factori sociali, economici, psihologici și educaționali. Iată câteva strategii eficiente pentru prevenirea abandonului școlar:

1. Identificarea timpurie a riscurilor

- Monitorizarea frecvenței absenteismului
- Evaluarea performanțelor școlare
- Observarea schimbărilor comportamentale ale elevilor

2. Sprijin psihologic și consiliere

- Asigurarea de consilieri școlari și psihologi
- Programe de mentorat între elevi sau între profesori și elevi
- Implicarea părinților în soluționarea problemelor emoționale sau familiale

3. Implicarea familiei

- Organizarea de întâlniri regulate cu părinții
- Crearea unor parteneriate între școală și familie
- Informarea părinților despre importanța educației

4. Programe educaționale flexibile

- Adaptarea curriculumului la nevoile elevilor
- Programe de tip „Școala după școală” (after-school)
- Integrarea educației nonformale și vocaționale

5. Sprijin material și financiar

- Burse sociale și de merit
- Asigurarea rechizitelor, uniformelor și alimentației
- Transport gratuit pentru elevii din zone defavorizate

6. Crearea unui climat școlar pozitiv

- Promovarea incluziunii și diversității
- Combaterea bullying-ului
- Implicarea elevilor în activități extracurriculare

7. Colaborarea cu autoritățile și ONG-urile

- Proiecte locale, regionale sau europene pentru sprijinirea elevilor vulnerabili
- Campanii de conștientizare a abandonului școlar

Abandonul școlar și lipsa educației aduc după sine și multe alte probleme:

- Dificultăți în identificarea și menținerea unui loc de muncă la maturitate.
- Transferarea modelului trans-generațional (de multe ori, copiii unor părinți analfabeți urmează modelul părinților și abandonează școala prematură)
- Riscul crescut de a deveni victima unor rețele de trafic de persoane sau de a fi atras în rețele de trafic de substanțe interzise
- Creșterea numărului de mame minore, România ocupând, în prezent, locul I în Europa în ceea ce privește numărul mamelor minore.

Conform unui studiu realizat de Institutul de Științe ale Educației în 1994, analfabetismul funcțional afecta 10% din elevii care absolveau clasa a VIII-a în 1994. Astăzi, rata analfabetismului funcțional afectează între 40 și 50% dintre elevii care termină gimnaziul, adică a crescut cu 400-500% față de anul 1994.

Numărul elevilor care urmează licee vocaționale și tehnice este în creștere, după cum o arată Raportul privind starea învățământului preuniversitar din România 2022 – 2023 elaborat de ME. La ora actuală, aproape 27% dintre elevii de liceu urmează acest tip de învățământ.

Pentru o combatere a analfabetismului funcțional și o ameliorare calitativă organică, nu pur cantitativă, a învățământului superior ar trebui puse în practică politici de umanizare a învățământului gimnazial și a celui tehnologic, nu de tehnologizare sau digitalizare a ciclurilor primar, gimnazial și liceal. (*informații preluate din publicația Q Magazin*).

Bibliografie

Legea 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului

Legea educației naționale nr. 1/2011

Publicația “Q Magazin”

Publicația “Ziarul Financiar”

ŞEF SERVICI DAS MT, FĂNIŢĂ BIANCA

I. Cine suntem noi?

Prezentarea instituției

DIRECȚIA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ A MUNICIPIULUI TIMIȘOARA (DAS MT) este principalul furnizor de servicii sociale de la nivelul Municipiului Timișoara.

Misiunea Direcției de Asistență Socială a Municipiului Timișoara este de a servi interesul comunității prin realizarea la nivelul municipiului a măsurilor de asistență socială în domeniul protecției copilului, familiei, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități și a altor persoane, grupuri sau comunități aflate în nevoie socială.

Pentru îndeplinirea misiunii sale, Direcția de Asistență Socială a Municipiului Timișoara administrează și acordă beneficii de asistență socială și servicii sociale persoanelor eligibile, elaborează politici și strategii, derulează proiecte de dezvoltare comunitară și colaborează cu organizații ale societății civile și alte entități din comunitate.

II. Cum vă ajută echipa noastră în prevenirea abandonului școlar?

☐ Atribuțiile DAS MT privind prevenirea abandonului școlar

1. Identificarea și monitorizarea copiilor în risc de abandon școlar

- Identificarea copiilor aflați în situații de **risc de eșec sau abandon școlar**, inclusiv a celor cu părinți plecați la muncă în străinătate, prin sesizare din partea unităților de învățământ, din comunitate, autosesizare etc.
- Monitorizarea evoluției copiilor în sistemul educațional, cu accent pe continuitatea școlară și pe sprijinirea familiei pentru menținerea copilului în sistemul de învățământ.

2. Elaborarea și implementarea planurilor de servicii

- Întocmirea și monitorizarea planurilor de servicii pentru copiii în risc, care includ pe lângă măsurile de sprijin familial (beneficii, servicii acordate copilului și familiei, intervenții de asistență socială) și pe cele de sprijin educațional.
- Intervenții integrate în colaborare cu școala, familia și alți furnizori de servicii sociale.

3. Campanii de informare și educare comunitară

- Organizarea de activități și campanii publice pentru creșterea conștientizării asupra fenomenului de abandon școlar și importanța educației.
- Implicarea comunității în susținerea familiilor vulnerabile și a copiilor cu dificultăți școlare.

4. Colaborarea interinstituțională

- Colaborarea cu unități de învățământ, DGASPC, organizații nonguvernamentale și alte instituții, în vederea prevenirii și combaterii abandonului școlar.

5. Evaluarea și sprijinirea/îndrumarea continuă a cazurilor sociale

- Evaluarea situației socio-familiale a copiilor și stabilirea gradului de risc de abandon școlar.
- Consilierea părinților privind importanța educației și sprijinirea accesului copilului la școală.

6. Servicii oferite prin centre specializate

Centrul de zi „Sf. Nicolae”

Centrul de Consiliere și Sprijin pentru Părinți și Copii

Strada Platanilor, Nr. 2

Tel. 0256-214572

Centrul de zi pentru copii Kuncz Strada Satu Mare, Nr. 1A

Tel. 0799-010828

✓ Atribuțiile centrelor DASMT privind prevenirea abandonului școlar

🎓 Sprijin educațional și after-school

- Organizarea de **activități de educație non-formală** și tip **after-school**, care susțin procesul de învățare și reduc riscul de eșec școlar.
- **Supraveghere și suport educațional** în timpul studiului, pentru dezvoltarea personală și pregătirea copiilor pentru o viață independentă.

- Sprijin pentru **menținerea copiilor în sistemul educațional** prin activități de orientare școlară și profesională.

☐ **Consiliere și asistență psiho-socială**

- Oferirea de **servicii de informare și consiliere psihologică și socială** pentru copii și părinți.
- **Consiliere psihologică individuală** pentru copiii aflați în situații de dificultate, eșec sau abandon școlar.
- Sprijin în **gestionarea relației părinte-copil** și consiliere pentru integrarea în familie și comunitate.

Educație parentală și sprijin pentru îngrijitori

- Derularea de **programe de educație parentală și grupuri de sprijin** pentru dezvoltarea abilităților parentale.
- **Consilierea părinților sau îngrijitorilor** în vederea susținerii implicării active în educația copiilor.

⊕ **Activități recreative și socio-culturale**

- Organizarea de **activități sportive, recreative și de socializare** pentru echilibrul emoțional al copiilor.
- Desfășurarea de **activități socio-culturale** care stimulează participarea și încrederea în sine.

☐ **Dezvoltarea deprinderilor de viață independentă**

- Activități orientate spre **formarea deprinderilor de viață independentă**, utile în special adolescenților pentru motivare și autonomie.

☐ **Asigurarea necesităților de bază**

- **Acordarea unei mese calde zilnic**, pentru prevenirea absenteismului și susținerea participării regulate la activitățile educaționale.

III. Unde găsim ajutor?

Servicii Management de Caz pentru Copil și Familie (SMCCF)

Timișoara, str. Dorobanților nr. 42

e-mail: protectiacopilului.tm@gmail.com / smcf.dastm@gmail.com

Telefon: 0724 578 219

Atribuții generale SMCCF:

SMCCF pune în aplicare prevederile legale privind protecția și promovarea drepturilor copilului, având ca scop general:

- prevenirea separării copilului de familie,
- evaluarea și monitorizarea copiilor cu dizabilități și a celor cu cerințe educaționale speciale,
- urmărirea evoluției dezvoltării copilului și a modului în care părinții își exercită drepturile și obligațiile părintești
- prevenirea comportamentelor abuzive și a violenței în familie
- prevenirea încălcării drepturilor copilului
- efectuarea de acțiuni (companii, programe de prevenție) de identificare a problemelor la nivel comunitar și de intervenție asupra acestora
- monitorizarea copiilor cu părinți plecați în străinătate
- identificarea și monitorizarea copiilor aflați în situații de risc (abuz, neglijare, comportamentul delinvent, părăsirea repetată a domiciliului, consumul de alcool și de droguri, tentativă de suicid, abandonul școlar etc.)

ALEGERI GREȘITE

Mă numesc B.B.R. și fac parte dintr-o familie modestă cu 10 frați, șapte băieți și 3 fete. Provin dintr-o familie creștină, unde nu s-a consumat alcool, tutun sau droguri, având parte de iubirea părinților și crescând în armonie. Am fost duși la școală, am fost învățați să-i respectăm pe cei din jur, să-i apreciem și să fim buni și corecți. Aveam tot ce ne doream ca și copii, părinții lucrau și luptau să ne ofere totul.

Decesul mamei a dat peste cap întreaga familie. Nu am mai reușit să comunic cu tatăl meu, nu l-am mai simțit apropiat de mine și am început să iau propriile decizii. Am renunțat la școală, în prezent având doar șase clase. Am intrat într-un anturaj prost, am început să fumez și să consum alcool, nemaiascultând sfaturile tatălui meu și ale fraților mei. Îmi doream să am banii mei, să fiu cu prietenii, care nici ei nu mai mergeau la școală, să fac ce vreau, fără sa-mi pese de consecințe.

La 17-18 ani, am început să fur. Am fost prins și condamnat la 4 ani de închisoare. A fost o perioadă foarte grea pentru mine. Eram dezamăgit și îmi era rușine în fața tatălui meu, mă simteam vinovat. A fost o perioadă dureroasă atât pentru mine, cât și pentru tatăl și frații mei. După ce am fost eliberat, mi-am pus gândurile în ordine și mi-am propus să nu mai fur.

După scurt timp, m-am angajat și îl ajutam pe tatăl meu, iar în weekend mergeam cu el la pescuit, dorindu-mi să recuperez timpul pierdut.

Din păcate, am uitat repede de hotărârea de a nu mai săvârși infracțiuni și într-o seară, m-am revăzut cu vechiul anturaj, cu care am consumat ca în vremurile adolescenței, câteva beri și am decis să facem rost rapid de niște bani, pentru a avea de băut și de buzunar. Ne-am ales victima și am intrat într-o locuință unde am fost surprinși de proprietar. M-am speriat, am vrut să fug și l-am împins pentru a-mi face loc. Din păcate, în cădere, s-a lovit la cap și a decedat. Mi-am continuat fuga, în acel moment, nerealizând ce s-a întâmplat. Am fost arestat și procesul a durat foarte mult.

În tot acest timp am simțit regrete pentru că un om nu mai trăia din cauza mea. Am trait regret, remuscări, coșmaruri, stări și sentimente devastatoare.

Sentința primită m-a năucit - 24 de ani cu executare. Până în prezent, am executat paisprezece!

Întoarcerea mea în penitenciar m-a făcut, de această dată, să trec prin stări mult mai rele decât la prima mea încarcerare. În trecut furasem, iar acum omorâsem un om. Trăiam neliniște, regrete, o teamă surdă ce urla în mine și îmi cuprindea trupul. Auzeam o voce care mă mostra întrebându-mă: De ce am greșit? De ce ai venit, din nou, aici?

De ce ai făcut asta? Lacrimi fierbinți ascundeam în palmele mele, în tricoul meu să nu le vadă colegii, doar eu și Dumnezeu.

În penitenciar viața e grea, existând cercuri de deținuți cu un istoric infracțional care mă descurajează și de care aleg să stau departe și deținuții care mă încurajează și mă susțin. Am parte de sprijinul și ajutorul angajaților (asistent social, psiholog, medic, directori, angajații ce fac parte din comisii speciale), cărora le mulțumesc.

Stând atâția ani în penitenciar am avut timp să reflectez și am înțeles de ce am ajuns aici. Alegerile proaste, abandonul școlar, anturajul greșit și alcoolul mi-au distrus viața.

Poate te întrebi ce este rău în a nu dori să continui școala, în a fuma, a consuma alcool, a te droga? Îți spun eu! E suficient ca una din toate acestea să îți controleze viața și urmarea poate fi închisoarea. Cum ajungi închis de la toate astea? Simplu...E suficient să chiulești de la școală, să te asociezi cu alți chiulangii și să îți găsești alte preocupări. În fața ta vor apărea oportunități de a face bani rapid și o vei face, iar rezultatul va fi același ca și la mine: părinți distruși, sănătate distrusă, viitor incert. Poti fi un simplu deținut sau poți fi medic, profesor, pilot sau bun tâmplar.

Tu alegi cum îți petreci timpul: cu familia sau prietenii, la școală sau chiulind. Greșeala mea și a multor deținuți de aici este abandonul școlar. Un singur pas greșit și ai altă destinație, o singură alegere greșită și prețul se plătește în ani sau chiar cu viața. Alegerea îți aparține!

Strategii educaționale pentru reintegrarea tinerilor cu comportamente delincvente

Prof. Nica Mariana Gabriela
Școala Gimnazială Nr. 13 Timișoara
Prof. consilier: Chirițoiu Monica Delia
CJRAE Timiș – Liceul Teoretic David Voniga, Giroc

Criminalitatea juvenilă – o realitate alarmantă

Criminalitatea juvenilă este într-o continuă creștere, iar măsurile și programele de intervenție pentru prevenirea acestui fenomen sunt absolut esențiale. La fel ca oxigenul, avem nevoie de ele pentru sănătatea societății și pentru sprijinirea tinerilor aflați pe un drum greșit. Măsura internării într-un centru educativ sau penitenciar se ia doar după o analiză detaliată a personalității tânărului care a încălcat legea: motivația faptei, gradul de pericolozitate, mediul familial – toate analizate prin anchete sociale. Serviciul de Probațiune, împreună cu asistenții sociali, elaborează un referat care este transmis instanței. Noul Cod Penal oferă măsuri adaptate, corecte, orientate spre reintegrare, ținând cont de circumstanțele concrete ale fiecărui caz.

Astfel, un tânăr care greșește are șansa de a se redresa fără a fi neapărat privat de libertate, având posibilitatea reală de a dovedi schimbarea și reintegrarea sa în societate.

Rolul educației în reintegrarea minorilor

Strategiile didactice aplicate în lucrul cu acești tineri vizează implicarea activă, motivarea și stimularea dezvoltării personale, valorificând aptitudinile fiecărui elev. Printr-o abordare personalizată și metode didactice adaptate, s-au atins în proporție de 60% obiectivele propuse, deși nu toți elevii au nivelul de pregătire necesar pentru a înțelege cerințele educaționale.

Profesorul are rolul de a evidenția și cultiva următoarele trăsături:

- Responsabilitatea – asumarea sarcinii de a învăța și a se pregăti.
- Încrederea – conștientizarea că există persoane care cred în potențialul lor.
- Socializarea – interacțiuni cu alți elevi din școli de masă.
- Onestitatea și corectitudinea – comportamente esențiale în orice situație.
- Ambiția – dorința de a reuși prin muncă.

- Egalitatea și încurajarea – tinerii trebuie să fie respectați și sprijiniți.
- Recompensa – recunoașterea meritelor și a eforturilor depuse.

Continuarea studiilor – un pilon al reabilitării

Internarea nu trebuie să întrerupă educația. Tinerii trebuie să-și continue studiile, inclusiv prin Școala Profesională din cadrul centrului educativ, unde pot dobândi o calificare profesională. Astfel, la externare, mulți tineri reușesc să finalizeze ciclurile de învățământ sauchiar să-și continue parcursul educațional. Educația în centrele educative implică activități diversificate care încurajează: colaborarea, empatia și acceptarea.

Evaluarea personalizată, adaptată nivelului de pregătire și motivației fiecărui elev, este esențială și se consemnează în dosarul de evaluare.

Reguli, disciplină și înțelegere emoțională

Aplicarea regulilor trebuie să țină cont de mesajul transmis și de contextul personal al fiecărui elev. Agresivitatea este o manifestare ce trebuie abordată treptat și empatic. Etichetarea negativă a tinerilor duce la blocaje în procesul de reabilitare. Strategiile educaționale au rolul de a înlocui comportamentele nedorite cu unele pozitive.

Metode educaționale aplicate

1. Metoda „Inversării rolurilor” – „Pune-te în locul celuilalt”

Această metodă presupune ca tinerii delincvenți să își asume, pe rând, rolul victimei și al agresorului. Prin acest exercițiu, ei învață empatia și înțelegerea consecințelor propriilor fapte.

Învată:

- să comunice;
- să colaboreze;
- să accepte diversitatea;
- să nu discrimineze;
- să respecte drepturile celui alt.

Empatia devine astfel un instrument esențial în procesul de reabilitare.

2. Metoda „Critic – corectez”

Metodă originală, concepută de autoare, are rolul de a evidenția ceea ce este ilegal și imoral, dar și de a propune soluții constructive. Elevii analizează situații reale sau imaginare, identifică greșelile, le dezbate și oferă alternative corecte, discutând:

- avantajele respectării legii și moralei;
- dezavantajele încălcării acestora;
- dezvoltarea conștiinței, încrederii, imaginației și empatiei.

Obiective finale ale reabilitării prin educație

- Familie – respectarea și prețuirea acesteia.
- Comunitate – acceptarea și respectul față de ceilalți.
- Muncă – integrarea într-un colectiv și respectarea regulilor.
- Încrederea în sine – asumarea rolului de cetățean responsabil.
- Educație – continuarea studiilor ca mijloc de reabilitare și succes.

Concluzie

Delincvența juvenilă rămâne o problemă majoră în România, cu o rată ridicată a recidivei.

Deși legislația prevede măsuri educative speciale, eficiența acestora este adesea diminuată de lipsa de personal specializat și de programe de reabilitare bine structurate.

Educația rămâne cel mai puternic instrument de transformare. Prin strategii didactice eficiente, prin încredere, empatie și sprijin real, tinerii pot fi reintegrați cu succes în familie și societate.

Bibliografie

1. Botescu, E. M. (2004). Delincvența juvenilă.
2. Rădulescu, S. M., & Grecu, F. (S.U.A). Cauzele culturale și economice ale criminalității și delincvenței juvenile.
3. Bursuc, B., & Popescu, A. (2007). Managementul clasei – Ghid pentru profesori și învățători.
4. Imagini: Google și arhiva personală.
5. Cucoș, C. (2013). Pedagogie și elemente de psihologia educației.

PROIECT EDUCAȚIONAL, HAI LA ȘCOALĂ!

-prevenirea abandonului școlar-

DENUMIREA PROIECTULUI: Hai la școală!, ediția a V-a, anul școlar 2024-2025

DOMENIUL ȘI TIPUL DE ACTIVITATE: educațional

- Prevenirea și intervenția primară în cazul absenteismului școlar;
- Conștientizarea părinților și elevilor cu privire la importanța, complexitatea, funcțiile școlii și la implicațiile absenteismului și ale abandonului școlar.

TIPUL PROIECTULUI: județean, cu participare națională

PERIOADA DE DERULARE: Martie 2025 – Iunie 2025

SCOPUL:

Conștientizarea importanței școlii atât de către elevi, cât și de către părinți este esențială pentru a asigura un parcurs educațional de succes. Școala nu este doar un loc în care se dobândesc cunoștințe academice, ci și un mediu în care elevii își dezvoltă abilități sociale, emoționale și civice. Înțelegerea complexității funcțiilor școlii poate ajuta la creșterea motivației și a implicării în procesul educațional. Totodată, absenteismul și abandonul școlar au implicații semnificative asupra viitorului tinerilor, limitându-le oportunitățile de carieră și dezvoltare personală. Pentru a preveni aceste fenomene, este important să se implementeze strategii de intervenție primară, cum ar fi implicarea părinților, consilierea elevilor și crearea unui mediu școlar atractiv și incluziv. Aceste măsuri pot contribui la reducerea absenteismului și la creșterea ratelor de retenție școlară, asigurând astfel un viitor mai bun pentru toți elevii.

OBIECTIVE:

1. Identificarea principalelor motive ale absenteismului școlar;
2. Dezvoltarea unei atitudini pozitive a elevilor față de școală;
3. Conștientizarea de către elevi a urmărilor negative ale absenteismului școlar;
4. Identificarea de către elevi a valorilor și resurselor importante furnizate de școală;

5. Reducerea absențelor școlare pe termen lung;
6. Identificarea surselor de stres școlar;
7. Conștientizarea valorii personale;
8. Creșterea motivației școlare prin clarificarea scopurilor de lungă durată.

GRUPUL ȚINTĂ

- Preșcolari și elevi din unitățile școlare din țară de ;
- Cadre didactice (educatoare, învățători, diriginți) din unitățile școlare mai sus amintite;
- Părinții elevilor aflați în situație de risc de abandon școlar din unitățile școlare mai sus amintite.

RESURSE UMANE: preșcolari, elevi, profesori, părinți, comunitate

RESURSE MATERIALE: calculator, imprimantă, consumabile, panou, diplome, internet.

RESURSE FINANCIARE: autofinanțare.

ACTIVITĂȚI PROPUSE:

1. Bucuria de a crea

-concurs-

Scop:

În cadrul activităților nonformale din "Școala altfel" și "Săptămâna verde", oferim elevilor o oportunitate unică de a-și descoperi și dezvolta talentele artistice. Aceste inițiative educative îmbină în mod armonios arta și natura, invitând elevii să exploreze frumusețea ce îi înconjoară și să își exprime creativitatea prin diverse forme de artă. Prin ateliere de pictură, sculptură sau creație literară, elevii sunt încurajați să-și personalizeze lucrările, să experimenteze cu tehnici noi și să își exprime emoțiile și viziunile personale. Acest mediu de învățare alternativ nu doar că le îmbogățește cunoștințele despre artă și natură, dar le și stimulează imaginația și abilitățile de comunicare, pregătindu-i pentru o dezvoltare personală armonioasă.

Tema:

Sentimentul de împlinire obținut prin intermediul operelor de artă joacă un rol esențial în consolidarea încrederii în propriul potențial. Atunci când elevii sunt implicați în activități artistice, ei au ocazia să-și exprime creativitatea și să-și descopere talentele ascunse, ceea ce le sporește stima de sine și le oferă un sens al realizării personale. Acest proces nu doar că îmbogățește experiența educațională, dar și transformă școala într-un mediu mai atractiv și dinamic. Profesorii și actorii din domeniul educației devin astfel facilitatori ai dezvoltării personale, inspirând elevii să-și exploreze limitele și să-și dezvolte abilitățile într-un mod armonios. Arta, în toată diversitatea ei, devine un instrument de descoperire și auto-împlinire, contribuind la formarea unor indivizi încrezători și creativi.

Obiective:

- o Să descopere talente și îndemânări pentru creație
- o Să își dezvolte capacitatea de automotivare, necesară în activitățile școlare formale
- o Să realizeze un produs nou, original și inovativ

Echipa: cadre didactice, profesori consilieri școlari, elevi

Beneficiari:

- direcți: elevi din școli liceale și gimnaziale partenere
- indirecți: cadre didactice, familie, școala, comunitatea

Secțiuni:

- artistică - pictură/ desen/ afiș
- literară - compunere/ eseu/ poezie
- fotografie
- design - lucru manual, obiecte decorative

Perioade de derulare: Școala Altfel, Săptămâna Verde, de la nivelul unității de învățământ

Etapele concursului

1. La nivelul unităților de învățământ: cadrele didactice partenere în proiectul Hai la școală!, vor fi coordonatori la nivelul unităților de învățământ.

Premiile I, II, III și mențiuni vor fi trimise spre etapa județeană.

Se vor acorda diplome cu premii și de participare elevilor, iar cadrelor didactice se vor elibera adeverințe de coordonare, implementare și jurizare.

2. La nivel de județ, cu participare națională: vor fi acordate premiile I, II, III și mențiuni pe nivelele de învățare al elevilor, iar cadrele didactice colaboratoare vor primi adeverințe de coordonare și implementare proiect la nivel județean. Lucrările se încarcă [aici](#).

Rezultatele concursului vor fi anunțate în iunie 2025.

2. CUM REZIST CÂND MI-E GREU?

-concurs-

Scop:

Săptămâna Verde este o oportunitate excelentă pentru elevi de a explora și dezvolta abilități esențiale de reziliență prin activități nonformale. În cadrul acestei inițiative, elevii sunt încurajați să-și descopere resursele interioare și să învețe cum să facă față provocărilor vieții. Sprijinul familiei și al prietenilor joacă un rol crucial în acest proces, oferind un sentiment de siguranță și încredere. De asemenea, natura devine un aliat important, oferind un mediu liniștitor și inspirator pentru auto-reflecție și creștere personală. Modalitățile personalizate de coping, care pot include tehnici de relaxare, mindfulness sau activități creative, le permit elevilor să găsească cele mai eficiente soluții pentru a-și gestiona emoțiile și stresul. În definitiv, Săptămâna Verde nu este doar o sărbătoare a naturii, ci și o celebrare a puterii interioare și a comunității.

Tema:

Arta poate fi un instrument extrem de eficient în procesul de deconectare și adaptare la stres, mai ales într-un mediu educațional. Prin implicarea în activități artistice, elevii au ocazia să își exprime emoțiile și gândurile într-un mod creativ, ceea ce poate duce la o mai bună înțelegere de sine și la creșterea stimei de sine. Activitățile precum desenul, pictura sau muzica permit elevilor să se detașeze de presiunile academice și să se relaxeze, contribuind astfel la dezvoltarea unui echilibru emoțional sănătos.

În plus, angajarea în proiecte artistice le oferă elevilor sentimentul de împlinire și recunoaștere a propriilor talente, sporindu-le conștientizarea valorii personale. Astfel, arta nu doar că reduce stresul, dar și întărește rezistența psihică, pregătindu-i pe tineri să facă față provocărilor viitoare cu o atitudine mai pozitivă și mai încrezătoare.

Obiective:

- Să descopere modalități creative de relaxare
- Să își dezvolte capacitatea de reziliență în situații de stres
- Să realizeze produse originale care îi reprezintă

Echipa: elevi, cadre didactice și profesori consilieri școlari

Beneficiari:

- direcți: elevi din școli liceale și gimnaziale partenere
- indirecți: cadre didactice, familie, școala, comunitatea

Secțiuni:

- artistică - pictură/desen (grafică, acuarele, culori)
- fotografie - simbol/ lucru reprezentativ care îmi dă forță
- literară - poezie, eseu, compunere
- elemente din natură pentru decor care simbolizează rezistență și flexibilitate.

Perioade de derulare: Școala Altfel, Săptămâna Verde

Etapele concursului:

1. La nivelul unităților de învățământ: cadrele didactice partenere în proiectul Hai la școală!, vor fi coordonatori la nivelul unităților de învățământ. Premiile I, II, III și mențiuni vor fi trimise spre etapa județeană.

Se vor acorda diplome cu premii și de participare elevilor, iar cadrelor didactice se vor elibera adeverințe de coordonare, implementare și jurizare.

2. La nivel de județ, cu participare națională: vor fi acordate premiile I, II, III și mențiuni pe nivelele de învățare al elevilor, iar cadrele didactice colaboratoare vor primi adeverințe de coordonare și implementare proiect la nivel județean. Lucrările se încarcă [aici](#).

Rezultatele concursului se vor anunța în luna iunie 2025.

3. Școala mea de vis!

-concurs-

Scop:

Școala, familia și comunitatea au un rol esențial în formarea caracterului și dezvoltarea viitorilor adulți, iar visul unei școli ideale poate fi un pas important în această direcție. Elevii sunt încurajați să-și imagineze o școală în care educația nu se limitează doar la teorie, ci include și activități practice, creative și interactive. O școală de vis ar putea avea profesori pasionați, care să inspire și să motiveze fiecare elev să-și atingă potențialul maxim. De asemenea, ar promova un mediu incluziv, în care diversitatea este respectată și fiecare voce este auzită. Resursele moderne, precum tehnologia avansată și laboratoarele bine echipate, ar putea completa acest cadru ideal, facilitând învățarea și inovația. În final, o școală de vis nu este doar despre educație academică, ci și despre dezvoltarea abilităților sociale și emoționale, pregătind elevii pentru provocările vieții reale.

Temă:

Școala ideală este un mediu în care elevii sunt inspirați și motivați să își descopere și să își dezvolte potențialul creativ. Profesorii din această școală sunt nu doar experți în domeniile lor, ci și mentori dedicați, care își adaptează metodele de predare pentru a răspunde nevoilor individuale ale fiecărui elev. Ei cultivă un mediu de învățare incluziv și colaborativ, încurajând gândirea critică și inovația.

Elevii, la rândul lor, sunt curioși, implicați și respectuoși, contribuind activ la propriul proces de învățare și la comunitatea școlară. În școala de vis, familia joacă un rol esențial, fiind parteneri activi în educația copiilor lor. Comunicarea deschisă și frecventă între profesori, elevi și părinți asigură un suport constant și o dezvoltare armonioasă a fiecărui elev. Astfel, școala devine un loc al descoperirii de sine și al pregătirii pentru viitor.

Obiective:

- Să descopere un cadru armonios de învățare;
- Să identifice atitudinile pozitive pentru învățare;
- Să ilustreze o poveste despre relația dintre ei și școală.

Grup țintă: elevi de învățământ primar, gimnazial și liceal din școlile partenere

Beneficiari:

- direcți: elevii din școlile partenere
- indirecti: cadre didactice, familie și comunitate

Perioada de derulare: martie-mai 2025

Etapele concursului:

1. La nivelul unității de învățământ: aprilie 2024; cadrele didactice partenere în proiectul Hai la școală!, vor fi coordonatori la nivelul unității de învățământ. Premiul I, II, III și mențiune, vor fi trimise spre etapa județeană. Se vor acorda diplome cu premii și de participare elevilor, iar cadrelor didactice se vor elibera adeverințe de coordonare, implementare și jurizare.

2. La nivel de județ, cu participare națională: vor fi acordate premiile I, II, III și mențiune pe nivelele de învățare al elevilor, iar cadrele didactice colaboratoare vor primi adeverințe de coordonare și implementare proiect la nivel județean. Lucrările se încarcă [aici](#).

Rezultatele concursului vor fi anunțate în iunie 2025.

EVALUAREA proiectului:

- Expoziție cu lucrări ale elevilor (se pot implica prof. de sport, desen, muzică, etc.) din cadrul concursului [aici](#);

REZULTATE așteptate:

- o Prevenirea abandonului școlar;
- o Elevi responsabili și cu atitudine pozitivă față de școală;
- o Diminuarea absenteismului în rândul elevilor.

DISEMINAREA rezultatelor:

- Amenajarea în școală a unui spațiu ce va conține un panou cu activitățile și rezultatele proiectului, desene, postere etc;
- Pagina de facebook și site-urile unităților școlare implicate, site-ul proiectului Hai la școală! <https://sites.google.com/cjraetm.ro/hai--la--scoala/pagina-de-pornire>

LUCRĂRI ALE COPIILOR DIN CONCURSURI, ÎNCĂRCATE PE PLATFORMA PADLET ȘI WEB-SITE HAI LA ȘCOALĂ!

